

SP afdeling Rotterdam

www.rotterdam.sp.nl

Teilingerstraat 21-A

3032 AP Rotterdam

T. 010 417 33 59

rotterdam@sp.nl

EEN
NIEUWE
KOERS
VOOR ROTTERDAM

Concept-verkiezingsprogramma 2010

SP afdeling Rotterdam, 23 september 2009

SP

Inhoud

Inleiding.....	3
Werk en inkomen.....	5
Integratie en emancipatie.....	9
Betaalbaar wonen voor iedereen.....	11
De buurt, de schaal van de toekomst.....	14
Veiligheid.....	16
Democratie in de buurt.....	18
Onderwijs.....	20
Geef jongeren de ruimte.....	22
Ouderen verdienen beter.....	24
Zorg.....	25
Onderdak voor alle Rotterdammers.....	28
Economie.....	29
Milieu en natuur.....	32
Verkeer en vervoer.....	34
Een levendige stad.....	37
Hoe gaan we onze plannen betalen?.....	39

Inleiding

Voor u ligt het concept-verkiezingsprogramma van de SP Rotterdam. De komende weken bespreken we het met onze leden en andere Rotterdammers. Uw mening is van harte welkom: ú weet immers het beste wat er speelt in uw buurt en stad. Zo maken we dit programma samen nog beter, zodat we daarna samen alle Rotterdammers kunnen overtuigen om op 3 maart 2010 SP te stemmen.

De economische crisis die in 2008 is losgebarsten, maakt vooral slachtoffers aan de onderkant van de samenleving. Het kabinet wil de crisis niet laten betalen door bonusjagers maar door studenten, niet door bankiers maar door bejaarden, niet door de veroorzakers van de crisis maar door de slachtoffers. Op onderwijs, veiligheid, thuiszorg en verpleeghuizen wordt volgend jaar al bezuinigd. De crisis wordt als excuus gebruikt om de AOW-leeftijd te verhogen naar 67 jaar. Ondertussen worden topinkomens en bonussen, de hypotheekrenteaftrek en banken niet aangepakt. De veroorzakers van de crisis gaan vrijuit, de rekening wordt bij gewone mensen gelegd.

Tijd voor een nieuwe koers

Het is hoog tijd voor een nieuwe koers voor de wereld, voor Nederland en voor Rotterdam. Dat is de centrale stelling achter dit verkiezingsprogramma. De economische crisis moet leiden tot een fundamentele heroriëntatie op de manier waarop onze samenleving tot dusver is georganiseerd. Ook in Rotterdam. De economische crisis zal juist ook in Rotterdam grote effecten hebben. Als we niks doen, zullen veel Rotterdammers armer worden. De werkloosheid zal verdubbelen. De tweedeling tussen arm en rijk in de stad zal verder groeien. De druk zal groot zijn om sociale voorzieningen verder uit te kleden.

Gaan we door met 'ikke, ikke'?

De crisis stelt ons voor de keuze: gaan we door met 'ikke, ikke en de rest kan stikken' of doen we het samen? Laten we de tweedeling tussen rijk en arm in de samenleving verder groeien, of investeren we in zinvol en goedbetaald werk voor de Rotterdammers? Bouwen we in Rotterdam alleen maar dure huizen en prestigeprojecten waar geen Rotterdammer op zit te wachten, of kiezen we voor betaalbare woningen in leefbare, groene, schone, veilige en gemengde wijken? Blijven we onze sociale voorzieningen – van bijstand tot thuiszorg – uitkleden, of zorgen we voor menselijke en sociale voorzieningen voor iedereen? Kortom: investeren we in een stad voor de elite of investeren we in een stad voor alle Rotterdammers?

Of gaan we écht luisteren naar Rotterdammers?

Het huidige stadsbestuur van PvdA, CDA, GroenLinks en tot voor kort ook de VVD heeft te vaak voor de elite gekozen. Zo werden afgelopen jaar bijvoorbeeld de projectontwikkelaars met een blanco cheque van 200 miljoen euro gespekt, om de bouw van prestigeprojecten overeind te houden. Op belangrijke terreinen – bijvoorbeeld sociaal beleid, huisvesting en veiligheid – heeft het college de afgelopen jaren de koers van Leefbaar Rotterdam doorgezet. Dat moet anders. De SP zegt: Rotterdam is van ons. Van álle Rotterdammers. Wij willen een stadsbestuur dat zich ten dienste stelt van de mensen die in deze stad wonen. En dat écht luistert naar de mensen. Rotterdammers moeten zélf kunnen beslissen over hun straat, buurt en stad.

Menselijker en socialer: haalbaar en betaalbaar

In dit verkiezingsprogramma vertellen wij *hoe* we Rotterdam menselijker en socialer willen maken. Op alle onderwerpen die in de Rotterdamse politiek spelen, dragen we haalbare en betaalbare oplossingen aan waarin de mens centraal staat. Vaak leveren we ook scherpe kritiek op het beleid van de afgelopen jaren. Dat moet wel, want de huidige politiek schreeuwt om opbouwende tegenvoorstellen: het is hoog tijd voor een nieuwe koers voor Rotterdam!

Helpt u mee onze voorstellen voor een nieuwe koers voor Rotterdam nog beter te maken?

Kijk op www.rotterdam.sp.nl om te zien wanneer u kunt meepraten, en om rechtstreeks via internet commentaar te leveren op het programma.

Werk en inkomen

In onze samenleving is werk belangrijk. Het zorgt voor inkomen, voor status en zelfstandigheid. Te veel Rotterdammers hebben een laag inkomen of zitten werkloos thuis. Sommigen leven zelfs onder de armoedegrens, ook enkelen die wel werk hebben. Dat moet anders. Alle Rotterdammers die kunnen werken – jong en oud, autochtoon en allochtoon – hebben recht op zinnig en fatsoenlijk betaald werk. We zorgen ervoor dat mensen genoeg geld hebben om van te leven, en voorkomen dat mensen in de schulden raken.

De economische crisis heeft er in de haven, de bouw en vele andere bedrijfstakken flink ingehakt. Vooral laagopgeleiden, ouderen en jongeren hebben het op de Rotterdamse arbeidsmarkt erg moeilijk. Voor allochtone jongeren komt arbeidsdiscriminatie daar nog eens bovenop. Gehandicapten komen al helemaal niet aan werk. Rotterdam heeft ook veel te maken met het fenomeen 'werkende armen'. De gemeente kan veel doen om mensen te scholen, naar werk te begeleiden en zelf ook werk te scheppen.

De SP vindt dat volledige werkgelegenheid centraal moet staan in het sociaal-economisch beleid. Duurzaam werk voor iedereen die kan werken, is niet alleen essentieel voor de welvaart van de gemeenschap, maar ook voor de economische onafhankelijkheid en ontplooiing van individuen. Maar werk alleen is niet genoeg. De afgelopen jaren is er vooral meer pulp-arbeid bijgekomen: slecht betaalde, vaak tijdelijke en flexibele baantjes, met nauwelijks sociale rechten. Met als gevolg meer werkende armen en ondermijning van de arbeidsomstandigheden. Nu de economische crisis hard toeslaat dreigen duizenden Rotterdammers hun baan te verliezen. Werkgevers en het kabinet Balkenende zien hun kans schoon om de lonen te verlagen en opgebouwde rechten af te breken.

Aan de onderkant van de arbeidsmarkt zijn de afgelopen jaren veel maatregelen genomen die mensen eerder *minder* kans op zinnig en fatsoenlijk betaald werk geven, dan meer. Duizenden mensen worden aan het werk gezet in nepbanen – de zogenaamde 'participatiebanen'. Zij moeten tot twee jaar werken met behoud van uitkering, dus voor ongeveer zeventig procent van het minimumloon. De kans op een reguliere betaalde baan is na zo'n 'participatietraject' nauwelijks toegenomen. Via kostbare re-integratietrajecten (al dan niet via een commercieel bedrijf) worden veel mensen een paar maanden aan het werk gezet in baantjes die niets met hun opleiding of ervaring te maken hebben, bijvoorbeeld als folderinpakker of papierprikker. Jongeren tot 27 jaar krijgen met de nieuwe Wet Investeren in Jongeren al helemaal geen bijstandsuitkering meer.

Hoe kan het beter?

- Ook of juist in deze crisistijd is er werk genoeg. Dat wil zeggen: werk genoeg te *doen*. In plaats van bezuinigingen op onderwijs, zorg en nuttig werk in de buurten, moet de komende jaren juist daar extra in geïnvesteerd worden. Dat levert niet alleen duizenden banen op, het zorgt ook voor een sociale en een sterke stad.
- De werkloosheid in Rotterdam dreigt de komende jaren op te lopen tot tien procent of meer. In het volgende college komt een wethouder Werkgelegenheid die de opdracht krijgt om samen met Rotterdammers, de vakbeweging, het midden- en kleinbedrijf en werkgevers snel een Rotterdams "Plan van de Arbeid" uit te werken, er steun bij het Rijk voor te zoeken en er snel mee aan de slag te gaan in de stad. Doen we niets of onvoldoende, dan dreigt deze crisis uit te lopen op een sociale ramp voor duizenden Rotterdammers.
- De SP staat pal voor sociale rechten en verworvenheden als de AOW-leeftijd op 65 en de

ontslagbescherming. Rotterdam, een arbeidersstad waar veel mensen afhankelijk zijn van die rechten, moet zich duidelijk uitspreken en opkomen voor haar inwoners. Het Rotterdamse college moet niet lobbyen voor een Rotterdamwet of A4, maar voor zaken waar de Rotterdammers wat aan hebben.

- Liberalisering van de arbeidsmarkt en onvoldoende controle op malafide bedrijven en uitzendbureaus ondermijnen de arbeidszekerheid. Uitzendbureaus die Midden en Oost-Europeanen uitbuiten door arbeidsvoorwaarden aan hun laars te lappen, worden keihard aangepakt.
- Bij grote gemeentelijke opdrachten en investeringen – bijvoorbeeld bouwprojecten – past de gemeente '*contract compliance*' toe. De ondernemer/ontwikkelaar die de opdracht krijgt is verplicht om voor het werk minimaal tien procent werkzoekenden uit de wijk/buurt van het project aan te nemen. De gemeente zorgt voor selectie en begeleiding.
- Werklozen moeten écht aan werk – of anders vrijwilligerswerk – geholpen worden. Tot die tijd hebben ze recht op een uitkering. Ze moeten in de gelegenheid gesteld worden een opleiding te volgen en begeleid worden op een manier die bij ze past. We stoppen met de huidige re-integratiecarrousel van goed verdienende bureautjes die weinig opleveren.
- We stoppen met de 'participatiebanen', oftewel werken voor je uitkering. Arbeid moet lonen: iedereen die maatschappelijk nuttige arbeid verricht, heeft recht op een arbeidscontract met een bij die functie behorend CAO-salaris.
- Er is heel veel nuttig werk te doen in de Rotterdamse wijken waar nu vaak geen geld voor is: van conciërge van het buurthuis tot jongerenwerker. Die banen kan de gemeente organiseren en aanbieden, tegen een fatsoenlijk loon. De gemeente heeft zelf een voorbeeldfunctie als werkgever van (ex-)I/D'ers, Wsw'ers en Wajongers, en als het gaat om diversiteitsbeleid.
- We zorgen voor goede regelingen op het gebied van arbeid en zorg: adequate kinderopvang en flexibele werktijden voor mensen die naast hun werk mantelzorger zijn.

Armoede

Te veel Rotterdammers behoren tot de armsten van Nederland. Ongeveer 61.000 huishoudens (22 procent) hebben een laag inkomen, dat wil zeggen een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum. De jarenlange bezuinigingspolitiek uit Den Haag is daar mede oorzaak van. Vele duizenden Rotterdammers zijn afhankelijk van de Voedselbank, en steeds meer gezinnen zitten met torenhoge schulden. Meer dan 30.000 Rotterdammers hebben een bijstandsuitkering en nog eens vele duizenden hebben een zeer laag betaalde baan. Door de economische crisis zullen nog meer Rotterdammers in de problemen raken. Vooral eenoudergezinnen en ouderen met alleen AOW of een AOW-gat hebben het nu al erg moeilijk.

De afgelopen jaren zijn een aantal zaken in Rotterdam verbeterd. Op aandringen van de SP is er een prima collectieve ziektekostenverzekering voor de minima gekomen, zonder eigen risico. De gemeente spoort nu Rotterdammers met een 'AOW-gat' op en zorgt dat ze een aanvulling krijgen. En de schuldhulpverlening via de Kredietbank is de afgelopen jaren professioneler geworden – al zijn de wachttijden nog veel te lang en wordt nog niet iedereen goed geholpen.

Hoe kan het beter?

- Het huidige minimumloon en bijstandsnorm zijn veel te laag om goed van te kunnen rondkomen. We pleiten voor een verhoging, liefst samen met andere gemeenten.
- We maken de gemeentelijke belastingen en heffingen eerlijker. De meeste Rotterdamse gezinnen

gaan minder betalen; mensen met een duur koophuis en grote bedrijven gaan meer betalen. We verlagen de afvalstoffenheffing tot 110 euro en maken het rioolrecht afhankelijk van de waarde van het huis. Een deel van de winsten van Evides en Eneco zou moeten terugvloeien naar de Rotterdammers door lagere tarieven voor kleinverbruikers.

- Grote uitkeringsfraude pakken we hard aan. Fatsoenlijke regelingen kunnen overlevingsfraude voorkómen. Wat we verdienen dankzij fraudebestrijding, zetten we in voor armoedebestrijding.
- De lokale voorzieningen voor minima breiden we uit. We geven de langdurigheidstoelage ook aan mensen met een inkomen tot 120 procent van het minimum. Ouderen op bijstandsniveau geven we direct een extra toeslag. We benutten de mogelijkheden voor kwijtscheldingen van gemeentelijke belastingen maximaal. We zorgen dat er altijd voldoende middelen zijn in het Fonds Bijzondere Noden.
- De groeiende armoede in eenoudergezinnen bestrijden we door de vrijlatingsregeling voor alleenstaande ouders in de bijstand te verruimen. Inkomsten tot €162 per maand houden we niet in op de uitkering. We korten eenoudergezinnen nooit meer dan 10 procent op hun uitkering. We subsidiëren vakantieprojecten voor kinderen van minima, zodat zij er één keer per jaar op uit kunnen, en maken het gebruik van de bibliotheek voor minima gratis.
- De mogelijkheden voor inkomenshulp – zoals bijzondere bijstand, kindertoeslag en gratis sporten voor kinderen – brengen we op zoveel mogelijk manieren bij mensen onder de aandacht. Toekenning van dergelijke voorzieningen moet zoveel mogelijk automatisch gebeuren, of anders met zo min mogelijk bureaucratie en rompslomp. De formulierenbrigades, die mensen helpen hun weg te vinden in de bureaucratie, breiden we uit. Dat kan onder andere door mensen die zelf in een uitkering zitten daarvoor op te leiden.
- De hulp aan mensen die in de schulden zitten moet nog beter. We maken speciale schulden-teams in de wijken die alles weten van het oplossen én voorkomen van schulden – en mensen kunnen helpen zich bij de Kredietbank aan te melden. Dat ontlast het maatschappelijk werk.
- We geven meer steun aan vrijwilligers en projecten zoals de OK-bank, buurtmoeders en Thuis op Straat – waar Rotterdammers een opstapje krijgen om weer mee te doen in Rotterdam.

Wsw en Wajong

De gemeente heeft een zorgplicht voor Wsw'ers en Wajongers: om te kijken naar hun persoonlijke ontwikkeling en kansen, en daar een werkaanbod op aan te passen. Een afgestudeerd econometrist met een zware lichamelijke handicap moet een baan krijgen op niveau met een aangepaste werkplek. Iemand met een verstandelijke beperking moet een zinnige dagbesteding krijgen met goede begeleiding in een veilige omgeving.

Sw'ers verdienen een aparte benadering en status en moeten niet op één hoop gegooid worden met mensen in een re-integratietraject of andere groepen. Het huidige college wil zoveel mogelijk Sw'ers aan het 'begeleid werken' in het bedrijfsleven. Het is naïef om ervan uit te gaan dat dit, zeker met de crisis, gemakkelijk zal zijn. De overheid moet mede voor werk zorgen voor deze groep. Dat werk moet ook fatsoenlijk betaald worden: niet met behoud van uitkering, maar voor een goede CAO met bijbehorend loon.

Hoe kan het beter?

- Sw'ers zouden meer aan de slag moeten kunnen in hun eigen wijk: bij buurthuizen, speeltuinverenigingen en bewonersorganisaties. Dat is veel beter dan werken in een massale hal op

grote afstand van huis.

- We gooien niet alle mensen die op zoek zijn naar werk op één hoop onder het mom van 'ontschotting'. De Sw-doelgroep heeft recht op een aparte status en benadering – en moet niet op één hoop gegooid worden met mensen met een Wwb-uitkering en/of participatiebaan. Iedereen heeft recht op maatwerk.
- De gemeente moet zelf veel meer banen creëren, en daarnaast op zoek gaan naar mogelijkheden in de reguliere markt. Beginnen aan begeleid werken of gedetacheerd worden moet veilig zijn: iedereen moet recht hebben op terugkeer op zijn oude werkplek. Voor begeleid werken stellen we geen targets: het gaat erom wat in het belang is van de mensen. De huidige werkplekken moeten behouden blijven.
- We stellen persoonlijke ontwikkeling centraal en verbeteren de begeleiding, met een maximum aantal te begeleiden mensen per jobcoach. We rekruteren veel meer leidinggevenden uit de doelgroep.
- Sw'ers hebben recht op een normaal CAO-loon. De uitvoering van de Wsw kost nu eenmaal geld: er moet vooral geld bij. Alle Sw-middelen moeten uitgegeven worden aan de Wsw, niet aan andere zaken.

Integratie en emancipatie

In Rotterdam wonen mensen uit alle hoeken van Nederland en uit alle windstreken van de wereld. Rotterdam heeft de meest kleurrijke en jongste bewoners van Nederland. Volgens sommige politici is dat een probleem: volgens de SP niet. We moeten geen problemen maken die er niet zijn, maar de échte problemen bespreken en zorgen voor eerlijke kansen voor iedereen. Het is niet erg dat mensen verschillend zijn: iedereen is gevormd door waar hij of zij vandaan komt en door wat iemand heeft meegemaakt. Die diversiteit is ook een verrijking van de stad.

Polarisatie in het publieke debat – bijvoorbeeld tussen moslims en niet-moslims – leidt tot intolerantie en discriminatie. Integratie wordt te vaak uitsluitend nog gezien vanuit cultuur en religie. Discussies zijn de afgelopen jaren te vaak gegaan over zaken die niets te maken hebben met de echte problemen van de Rotterdammers: armoede, werkloosheid, segregatie en taalachterstand. Dát zijn de problemen waar de SP het over wil hebben. De SP wil een stad waar iedereen een opleiding kan volgen of werk kan vinden, iedereen goed Nederlands kan leren en waar iedereen in goede huizen in gemengde wijken kan wonen.

De inburgering in Rotterdam kent veel problemen. Iedereen krijgt min of meer dezelfde cursus, ongeacht het opleidingsniveau of hoe lang men al in Nederland is. Er is nauwelijks maatwerk. Inburgeren heeft op deze manier weinig zin. Mensen die zo'n cursus gedaan hebben willen vaak meer leren. Het is meestal niet mogelijk vlakbij huis of werk in te burgeren.

De emancipatie van mensen die gediscrimineerd en achtergesteld worden verdient veel aandacht. Allochtonen, met name ook jongeren, worden vaak gediscrimineerd op de arbeidsmarkt of aan de deur van een discotheek. Rotterdamse vrouwen zijn te vaak het slachtoffer van huiselijk geweld en seksuele intimidatie. Homoseksuele mannen en lesbische vrouwen hebben te maken met homofobie, pesterijen en geweld op school en op het werk.

Hoe kan het beter?

- Tijdens de inburgering moeten nieuwkomers wegwijs worden in onze maatschappij en het begin van de taal leren. Na de eerste inburgering moet het mogelijk zijn om op een laagdrempelige en goedkope manier je verder in het Nederlands te bekwamen.
- Er moet veel meer maatwerk komen voor inburgeraars. De kwaliteit van de cursussen moet drastisch omhoog. Taalcursussen moeten zo laagdrempelig mogelijk in de wijk worden aangeboden, bijvoorbeeld in scholen waar ook goede kinderopvang beschikbaar is. Die cursussen kunnen formeel onderdeel worden van de inburgering.
- Als oudkomers moeten inburgeren, hebben ze recht op een cursus die aangepast is aan hun leeftijd, opleiding en leefomstandigheden. De inburgeraar weet zelf vaak het beste wat hij nodig heeft. Begeleid mensen naar verdere (taal)scholing, werk of vrijwilligerswerk.
- Racisme en discriminatie zijn onacceptabel. We moedigen mensen aan daarover een klacht in te dienen bij instanties als Radar.
- Rotterdammers van allerlei afkomst en status moeten niet langs elkaar leven, maar elkaar tegenkomen. We willen gemengde scholen en gemengde wijken. (Zie Onderwijs en Huisvesting).
- Projecten en verenigingen – ook zelforganisaties – die acceptatie, emancipatie en participatie bevorderen verdienen steun van de gemeente. Emancipatieprojecten voor vrouwen in de wijk

verdienen onze steun. Projecten als Leer- en Ontmoetingsproject voor Vrouwen (LOV) en de vrouwenstudio's zouden in heel Rotterdam moeten bestaan.

- We gaan de strijd voor homo-emancipatie in de stad aan, samen met het COC en organisaties van homoseksuelen jongeren en allochtonen. Op alle Rotterdamse scholen moeten er projecten rond (voorlichting over) seksuele diversiteit komen.
- De gemeente organiseert humane opvang, zorg en onderwijs voor mensen zonder verblijfspapieren, samen met religieuze en vluchtelingenorganisaties. Het uitzetcentrum op Zestienhoven wordt gesloten.
- Een internationale gemeente kijkt ook naar de problemen over de grens. Rotterdam zou een initiatief moeten starten om contacten te leggen met en hulp te bieden in de Gazastrook. Tegelijkertijd is er alle reden om de kosten en opbrengsten van de bestaande 30(!) stedenbanden van Rotterdam kritisch te bezien.

Betaalbaar wonen voor iedereen

Iedereen heeft recht op een kwalitatief goede en betaalbare woning. Voor te veel Rotterdammers blijft dat nu een droom. Bouwen en wonen is de afgelopen jaren overgelaten aan de markt. Die bouwde vooral dure en middeldure koopwoningen. Tegelijkertijd werden in vier jaar achtduizend goedkope huurwoningen gesloopt. Het is tijd voor een sociaal woonbeleid. In plaats van bouwen voor de markt willen wij bouwen naar behoefte. Goed wonen moet betaalbaar zijn. Beter onderhoud en sociaal beheer levert voor de Rotterdamse wijken veel meer op dan bouwen voor winst en prestigeprojecten van ontwikkelaars en corporaties.

Mensen met een laag inkomen geven dertig tot veertig procent van hun besteedbaar inkomen uit aan woonlasten. Meer dan twintig procent van de huurders heeft grote moeite om elke maand de huur op te brengen. Veel Rotterdammers die de afgelopen jaren een woning kochten hebben hetzelfde probleem met de hypotheeklasten. De wachttijd voor een geschikte huurwoning is vijf jaar of meer, terwijl dure nieuwbouwhuizen onverkoopbaar blijken en langdurig leegstaan.

Volgens het college is er een overschot aan goedkope woningen. Rotterdam wil de komende tien jaar nog eens 20.000 huurwoningen slopen. Onderhoud aan veel verwaarloosde en gehorige betaalbare woningen is hard nodig. Maar door lukraak goedkope woningen te slopen en dure en middeldure koopwoningen terug bouwen, dreigt goed en betaalbaar wonen voor nog meer Rotterdammers onbereikbaar te worden. De SP wil stoppen met onnodig slopen en fors investeren in beter onderhoud, isolatie, creatieve en kwalitatief hoogstaande renovatie en betaalbare nieuwbouw. Diversiteit van wijken moet niet bevorderd worden met gouden randjes en rijke enclaves, maar door in alle wijken rekening te houden met de woonbehoeften van verschillende groepen Rotterdammers.

De woningcorporaties zijn sinds de jaren negentig verzelfstandigd en zich meer gaan gedragen als projectontwikkelaar dan als uitvoerder van een sociaal huisvestingsbeleid. Woonstad Rotterdam, Vestia, Com.wonen, PWS en Woonbron beheren gezamenlijk het overgrote deel van de sociale huurwoningen in de stad. De gemeente heeft slechts een beperkte invloed op het beleid van de gefuseerde megacorporaties. Nog slechter is het gesteld met de zeggenschap van huurders over het beleid van hun corporatie. Vaak worden bewoners pas geïnformeerd over sloop, renovatie of nieuwbouw in hun buurt als de besluitvorming al in kannen en kruiken is. Die zeggenschap moet veel beter: dat kan door van grote corporaties weer buurtgerichte organisaties op de schaal van de wijk te maken.

Wijken als Oud Charlois, Carnisse, Oud-Mathenesse en de Tarwewijk kampen nog steeds met slecht onderhouden particuliere woningen. Veel daarvan zijn in handen van huisjesmelkers die hun bezit laten verkrotten of die tegen schandalig hoge huren hun huizen volstoppen met mensen uit Polen, Bulgarije of Roemenië.

Hoe kan het beter?

- We gaan bouwen naar behoefte. Voor alle nieuwbouw-, sloop- en renovatieplannen zijn de wensen van bewoners én de huidige en toekomstige woonbehoefte van mensen in de wijk de belangrijkste meetlat.
- We zorgen voor voldoende aanbod aan kwalitatief goede en betaalbare woningen door prioriteit te leggen bij onderhoud, renovatie en beheer, door leegstand actief te bestrijden en door per jaar netto duizend nieuwbouwwoningen toe te voegen aan de Rotterdamse voorraad.

- Meer gemengde buurten door in álle wijken – ook in nieuwbouwprojecten – rekening te houden met de woonbehoeften van verschillende groepen Rotterdammers: gezinnen met kinderen, ouderen, gehandicapten, studenten, starters, nieuwkomers en doorstromers binnen de wijk.
- Voor elke sociale huur- of koopwoning die verdwijnt door sloop, renovatie of samenvoegen, bouwen ontwikkelaars en corporaties minimaal één nieuwe betaalbare woning terug.
- Drastisch opvoeren van de investeringen in de aankoop en verbetering van slecht onderhouden particuliere woningen. Eerder en krachtadiger optreden tegen achterstallig onderhoud van woningen en ondersteuning van goedwillende VVE's. Particuliere huisjesmelkers worden onteigend en de stad uitgejaagd. Een nieuw op te richten gemeentelijk woningbedrijf wordt de spil in deze operatie en geeft de gemeente meer grip en zeggenschap over de volkshuisvesting, waar de marktwerking al jaren faalt.
- De sloop van het resterende deel van Nieuw Crooswijk wordt onmiddellijk gestopt en er wordt samen met bewoners een nieuw plan gemaakt met als motto 'slopen waar nodig, renoveren waar mogelijk'. Ook in andere herstructureringswijken, zoals Vreewijk en Schiebroek-Zuid, moet dit het uitgangspunt zijn.
- We maken bindende afspraken met corporaties en ontwikkelaars om de zeggenschap van zittende huurders en bewoners te verzekeren bij renovatie, groot onderhoud en sloop-nieuwbouw. Sloop en renoveer alleen als zeventig of meer procent van de bewoners ermee instemt. Bij gedwongen verhuizing krijgt iedereen die dat wil het recht op kwalitatief goede vervangende huisvesting in de wijk – zonder veel hogere woonlasten. Bewoners krijgen het recht op professionele ondersteuning op kosten van de corporatie of ontwikkelaar.
- Diversiteit van het woningbestand kan heel goed gerealiseerd worden zonder afbraak van de sociale huisvesting in de wijk. Projecten als de klushuizen, samenvoegen van een beperkt aantal kleine huurwoningen en kleinschalige nieuwbouwprojecten waar sloop onvermijdelijk is, geven ruimte aan doorstromers en zorgen ervoor dat nieuwkomers bij de wijk betrokken raken.
- We spelen in op de behoefte van Rotterdammers om hun woning in te delen naar individuele wensen door het klushuizenproject uit te breiden naar huurwoningen. Bij hoog niveau-renovatie krijgen huurders die dat willen de beschikking over het renovatiebudget om hun huis binnen gestelde kaders op te (laten) knappen op de manier waarop zij dat wensen.
- Jongeren, studenten en starters moeten betaalbaar op zichzelf kunnen gaan wonen. Kleine sociale huurwoningen zijn prima geschikt voor starters en kunnen in bepaalde wijken bij voorrang aan hen toegewezen worden. Corporaties zouden meer kamers moeten gaan aanbieden voor studenten, bijvoorbeeld in opgekochte panden van huisjesmelkers. Zolang jongeren onder de 23 jaar geen recht hebben op volledige huurtoeslag, past de gemeente dat verschil bij.
- Ouderen en gehandicapten hebben recht op een voor hen geschikte en toegankelijke woning. Aanpassing van de huidige woning kan als mensen dat willen, zodat ze in hun vertrouwde huis en buurt kunnen blijven wonen. Alle nieuwbouwprojecten worden getoetst op levensloopbestendigheid en toegankelijkheid voor mensen met een handicap.
- Ontwikkelaars en vastgoedeigenaren worden verplicht om woningen die langer dan een half jaar leegstaan te melden. Bij gebleken onverkoopbaarheid worden woningen via Woonnet verhuurd. Rotterdam pleit voor effectieve wetgeving tegen leegstand die het mogelijk maakt om eigenaren die hun bezit lang leeg laten staan flinke boetes op te leggen en uiteindelijk te onteigenen. We blijven pleiten tegen een kraakverbod, juist om leegstand te voorkomen.
- We voorkomen dat corporaties bij sloop of renovatie te snel overgaan tot uitverhuizing, huurstop en vervolgens leegstand. Er worden bindende afspraken met corporaties gemaakt dat hiermee pas begonnen kan worden als alle besluitvorming rond is en de startdatum voor de ingreep vastgesteld

is. In alle gevallen waarin die startdatum meer dan een half jaar in de toekomst ligt, is de corporatie verplicht tot tijdelijk verhuur van de woningen. Tijdelijke verhuur op basis van de Leegstandswet heeft sterk de voorkeur boven antikraak.

- In buurten met grote en structurele leegstand maakt de gemeente samen met bewoners en corporaties een actieplan hoe de lege woningen en gebouwen opgeëist kunnen worden. Bewoners weten vaak het beste welke woningen en panden in hun straat of buurt leegstaan, hoe lang en wat de reden daarvan is. Langdurig leegstaande gebouwen en kantoorpanden worden geschikt gemaakt voor verhuur aan jongeren, creatieve bedrijven en startende zelfstandigen.
- De Rotterdamwet wordt in Rotterdam niet meer toegepast. Het is een onzinnig instrument dat mensen die een laag inkomen hebben gelijkstelt aan problemen; een instrument dat veel geld kost en bijzonder weinig oplevert.

De buurt, de schaal van de toekomst

Veel Rotterdamse wijken hebben te maken met een overmaat aan sociale problemen. Anders dan het zittende stadsbestuur, vindt de SP niet dat de bewoners van die wijken het probleem zijn. Zij hebben vooral problemen. Gebrek aan inkomen, aan goede en betaalbare huisvesting, onveiligheid, werkloosheid en gebrek aan opleiding. De achterstandswijken van nu waren de prachtwijken van dertig jaar geleden. Verwaarlozing, te weinig investeringen in de wijk en bezuinigingen op voorzieningen hebben veel Rotterdamse wijken op achterstand gezet. Dat moet anders. De SP wil de komende jaren samen met bewoners volop investeren in levende wijken, met voldoende voorzieningen op buurtniveau, waar mensen elkaar kennen en ontmoeten.

Rotterdam is de afgelopen jaren gestart met extra investeringsprogramma's in de wijken, zoals het Pact op Zuid en de 'prachtwijken' van ex-minister Vogelaar. Het is hard nodig dat de kwaliteit en beschikbaarheid van buurtvoorzieningen weer op een aanvaardbaar peil komen. De vele miljoenen leveren positieve resultaten op, maar het moet sneller en effectiever. De wijkaanpak blijft te veel steken in een carrousel van honderden projecten, waarvan lang niet altijd duidelijk is wat het werkelijk oplevert. De zeggenschap en betrokkenheid van bewoners bij de aanpak van de eigen buurt schiet tekort. De verwachting dat grote, in het oog springende projecten, zoals een nieuw stadion, het topsportcentrum of het SS Rotterdam, vanzelf wel de omliggende wijken mee zullen trekken in de vaart der volkeren, is ongegrond. Zeker als dit ten koste gaat van investeringen in voorzieningen op buurtniveau.

De doelstelling van het Pact op Zuid en de Vogelaarwijken – het binnenhalen en vasthouden van meer mensen met een hoger inkomen en opleiding – vertroebelt waar het echt om zou moeten gaan. Een groot deel van de miljoenen komt nu terecht bij verkapte subsidies voor de bouw van dure koopwoningen, terwijl alle beschikbare middelen nodig zijn om te investeren in buurtvoorzieningen, onderwijs, wijk economie, straten, pleinen en buurtparkjes, die direct ten goede komen aan de wijkbewoners. Bovendien moeten bewoners veel meer invloed en zeggenschap krijgen over de investeringen en aanpak van hun wijk.

Hoe kan het beter?

- Investeren en verbeteren van de Rotterdamse wijken met en door de bewoners. Bewonersorganisaties, actieve buurt- en straatgroepen en andere organisaties in de buurt moeten volop de gelegenheid krijgen om mee te beslissen. Door middel van enquêtes, workshops en buurtreferenda kan er voor gezorgd worden dat de investeringen ook voldoende draagvlak hebben in de wijk.
- Ook in de wijken die buiten de landelijke selectie van de Vogelaar-veertig vallen – zoals Schiemond, Feijenoord en 110 Morgen – moet geïnvesteerd worden. Daarvoor maken we geld vrij en maken we afspraken met woningcorporaties.
- Minimaal twintig procent van de gelden voor de wijkaanpak wordt direct door bewoners ingezet door middel van bewonersbudgetten. Kansrijke initiatieven van onderop moeten altijd de voorkeur krijgen boven projecten vanuit de ambtelijke of de projectorganisatie. Nu is dat helaas vaak omgekeerd.
- De "schoon, heel en veilig"-aanpak in de buurten heeft de afgelopen jaren tot verbetering geleid. Dat kan en moet nog beter door de bewoners erbij te betrekken, en vooral door te blijven investeren in onderhoud en beheer van de openbare ruimte.
- Geen aanbesteding van het welzijnswerk. Opbouwwerk en welzijnsinstellingen werken voor de buurt en kunnen hun werk alleen goed doen als ze geworteld zijn in de wijk. Bezuinigingen op het

welzijnswerk in de wijken zijn uit den boze. Het welzijnswerk moet voldoende ruimte krijgen om flexibel in te spelen op de vraag vanuit de buurt. Bewoners moeten meer invloed krijgen op het aanbod.

- We trekken een groene grens in de versteende wijken van Rotterdam. Iedereen heeft recht op voldoende groen op loopafstand en elke wijk op goed onderhouden buurt- en wijkparkjes en groenstroken. Het Jan Eleveld op het Noordereiland blijft onbebouwd ten behoeve van een wijkpark. De belofte van tientallen jaren geleden aan het Oude Noorden van een buurtpark wordt eindelijk ingelost, als de gevangenis aan de Noordsingel verdwijnt.
- Volkstuinen worden beschermd en mogen niet verder uit de stad verdreven worden. Ze zorgen voor goedkope en goed functionerende groene gebieden en een grote betrokkenheid van Rotterdammers.
- Sportvoorzieningen, velden en accommodaties mogen niet naar de randen van de stad verdwijnen. Verenigingen moeten gebruik kunnen maken van betaalbare accommodaties 'om de hoek', in de eigen wijk.
- Alle sportaccommodaties moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, sportverenigingen moeten gestimuleerd worden hun activiteiten open te stellen voor mensen met een beperking, en Vervoer op Maat-ritten naar sportactiviteiten moeten altijd gratis prioriteitsritten zijn.
- Verenigingen en het sportonderwijs op scholen moeten kunnen rekenen op voldoende ondersteuning en middelen. Elke school moet een beroep kunnen doen op een vakleerkracht 'sport en bewegen'. Schoolsportverenigingen zijn een succes en moeten ook de komende jaren gestimuleerd worden.
- Rotterdammers die kiezen voor ongeorganiseerde en 'nieuwe' sporten, zoals skaten, skateboarden, straatvoetbal, straatbasketbal, breakdancing en BMX, krijgen de ruimte. Waar nodig en zinvol worden voorzieningen in de buitenruimte gerealiseerd.

Veiligheid

Sinds enkele jaren is de Rotterdamse politiek in de ban van veiligheid. De aandacht voor veiligheid is terecht. Om je leven te leven, jezelf te ontplooiën en gelukkig te zijn is een veilige, schone en prettige leefomgeving een eerste vereiste. De SP is de eerste partij om de problemen van de mensen in de Rotterdamse wijken serieus te nemen. Wij willen de problemen écht oplossen: de oorzaken van onveiligheid aanpakken, maar wel normaal blijven doen tegen normale mensen.

De nadruk op veiligheid in de Rotterdamse politiek in de afgelopen jaren heeft te weinig geleid tot echte oplossingen en te veel tot symboolmaatregelen. Politici spreken steeds hardere taal en debatteren voortdurend over incidenten – alles om maar bezig te lijken met veiligheid, en op die manier te proberen stemmen te winnen. Met camera's, preventief fouilleren, interventieteams, stadstoezicht, mosquito's, samenscholingsverboden, bedelverboden, en nog veel meer. Van veel maatregelen is nauwelijks duidelijk of ze wérken.

De laatste jaren is de veiligheid in Rotterdam volgens de Rotterdamse 'Veiligheidsindex' ongeveer stabiel gebleven, nadat het cijfer enkele jaren was gestegen. Veel wijken blijven kwakkelen of gaan er weer op achteruit. Daaruit blijkt dat een uitsluitend repressieve aanpak niet heilzaam is. Het is tijd om objectief te kijken naar wat werkt en wat niet, en veiligheid weer in een breder kader te bekijken: ook bijvoorbeeld goed jongerenwerk en aanpakken van de armoede kunnen criminaliteit voorkomen. Een veilige stad is meer dan 'criminelen opsluiten': het gaat erom dat mensen zich veilig voelen in en buiten hun wijk, elkaar kennen, het vertrouwen hebben dat er steun en toezicht is op het moment dat dat nodig is.

De politiek kan nog veel doen om te zorgen dat politie-agenten beter hun werk kunnen doen. 71 procent van de agenten vindt dat zij te weinig tijd hebben om in de buurt aanwezig te zijn en echt contact te maken met mensen in de wijk. Agenten hebben te veel met registratie en bureaucratie te maken. In het Rotterdamse korps wordt nog altijd gewerkt met bonnenquota, zodat agenten worden afgerekend op bekeuringen in plaats van op de kwaliteit van hun werk. Voor de komende jaren staan er landelijk flinke bezuinigingen op de politie op de rol, die rechtstreeks zullen leiden tot minder blauw op straat. Die bezuinigingen moeten van tafel, vindt de SP.

Hoe kan het beter?

- Een goed veiligheidsbeleid begint bij het betrekken van bewoners. Die hebben het beste zicht op wat in hun wijk nodig is. Welwillende mensen in de wijk belonen we, en we geven mensen echte zeggenschap over hun wijk. We organiseren jaarlijks een avond in de wijk om bewoners te laten meepraten en meebeslissen over veiligheid in de wijk. In iedere wijk is een plek waar bewoners terecht kunnen met vragen en klachten over de buurt.
- De landelijke bezuinigingen op de politie moeten van tafel. De gemeente doet er alles aan om de politie beter haar werk te kunnen laten doen en investeert in fysieke aanwezigheid van de politie in de wijk (met wijkagenten die tijd hebben om op straat te zijn, en kleinschalige politieposten). De politie neemt alle aangiftes van burgers serieus en houdt ze zo goed mogelijk op de hoogte van de afhandeling van een melding.
- Stadstoezicht kan beter een onderdeel van de politie worden. Het is niet goed om het niveau van toezicht en handhaving steeds verder uit te hollen door de bevoegdheden van stadstoezicht steeds verder uit te breiden: agenten krijgen niet voor niets een lange en degelijke opleiding.

- Alle gemeentelijke veiligheidsmaatregelen worden herbeoordeeld op grond van de vragen 'is dit werkelijk effectief' en 'hoe treft dit onschuldige burgers'. Maatregelen die groepen treffen (zoals samenscholingsverboden) worden geschrapt ten gunste van maatregelen die gericht overlastgevers treffen (zoals een OV-verbod). De mosquito wordt onmiddellijk verboden.
- Preventief fouilleren wordt alleen kortdurend en in gebieden van een kleine omvang toegepast, waar een acute en goed beargumenteerde noodzaak is. De inzet van het instrument wordt per geval in de gemeenteraad besproken.
- De noodzaak van cameratoezicht op bepaalde plekken wordt regelmatig geëvalueerd. Op veel plekken is vertrouwd menselijk toezicht beter (bijvoorbeeld een vaste conciërge op een metrostation of in een winkelcentrum).
- De deelgemeentelijke interventieteams worden afgeschaft. De gemeentelijke controle- en interventieteams gaan fatsoenlijk en eerlijk met mensen om, en moeten er vooral zijn om goedwillende mensen te helpen en niet om hen verder in de nesten te werken. De gemeente gaat uit van het principe dat mensen onschuldig zijn tot het tegendeel bewezen is, en beschouwt burgers niet bij voorbaat als verdachte.
- Mensen, en specifiek jongeren, die in de problemen dreigen te komen worden zoveel mogelijk persoonlijk, één-op-één, begeleid. Voorzieningen als maatschappelijk werk, jongeren- en buurtwerk breiden we uit. We investeren in reclassering en begeleiding na detentie: niemand die uit de gevangenis komt mag tussen wal en schip vallen.
- We pakken de oorzaken van verloedering en overlast hard aan, en gaan de strijd aan met huisjesmelkers en verpaupering in de oude stadswijken. De gemeente moet veel vaker panden opknappen en onteigenen, ook bij langdurige leegstand.
- We maken een scherp onderscheid tussen veiligheidsmaatregelen en beleid dat vooral de vertrutting van de stad in de hand werkt. Waar dat zonder overlast kan, moeten cafés langer open kunnen zijn en gemakkelijker hun terras kunnen uitbreiden. Alcohol- en samenscholingsverboden zijn noodmaatregelen, geen maatregelen om zomaar op hele wijken los te laten.
- De sluiting van 16 coffeeshops in Rotterdam was een symboolmaatregel en moet voor coffeeshops die zich aan de regels houden worden teruggedraaid. De gemeente Rotterdam start een experiment met gecontroleerde wietteelt en aanvoer, en lobbyt bij het Rijk voor legalisering van softdrugs.

Democratie in de buurt

74 procent van de Rotterdammers vindt dat bewoners te weinig worden betrokken bij beslissingen. Dat moet anders: Rotterdammers moeten veel meer te zeggen krijgen over hun straat, buurt en stad. Daarom wil de SP de zeggenschap van bewoners over toekomstplannen voor de stad flink uitbreiden, de deelgemeenten afschaffen en wijkraden en buurtreferenda invoeren.

Formeel is onze democratie op orde, maar in de praktijk bestaat er een grote onvrede over de politiek en politici. Zes op de tien Nederlanders vinden dat 'mensen zoals ik' geen invloed hebben op wat de regering doet. Op papier is het goed geregeld – van verkiezingen tot formele inspraak en burgerinitiatieven – toch is de zeggenschap over hun stad voor de meeste Rotterdammers in werkelijkheid een wassen neus. Veel Rotterdammers denken dat 'de hoge heren toch doen waar ze zin in hebben' – ze geloven het wel en gaan niet meer naar de stembus. Dat is slecht voor de democratie, en slecht voor Rotterdam.

De behoefte van bewoners aan zeggenschap over hun eigen wijk is afhankelijk van wat er in de buurt speelt. Waar het goed gaat, blijft de betrokkenheid van bewoners vaak beperkt tot onderwerpen als speelvoorzieningen of het jaarlijkse buurtfeest. Waar het verkeerd gaat, willen bewoners juist veel meer invloed en zeggenschap over thema's die hun wijk en het rijtje schoon-heel-veilig ver overstijgen: bijvoorbeeld als ze geconfronteerd worden met grote onveiligheidsproblemen, of met een corporatie die een sloopplan voor de buurt wil doordrukken. In die gevallen moet de gemeente bewoners zo veel mogelijk in staat stellen zélf te beslissen over wat er moet gebeuren.

De Rotterdamse bestuurlijke inrichting – met na de verkiezingen van 2010 veertien deelgemeenten en wijkraden – is daarbij vaak een sta-in-de-weg. Iedereen is voor decentrale service en voor Stadswinkels overal in de stad, maar daarvoor is geen politiek parlement op deelgemeenteniveau nodig. De meeste deelgemeenten bestaan uit meerdere wijken, die onderling weinig gemeen hebben. De deelgemeente wordt zowel door bewoners als door andere betrokkenen te vaak gezien als barrière tussen wijk of buurt en de gemeente. Bovendien beslissen de deelgemeenten slechts over enkele miljoenen, terwijl de kosten van het hele bestel maar liefst veertig miljoen bedragen. De SP is daarom tegenstander van de huidige deelgemeenten. Helaas hebben de andere partijen tot dusver niet gedurfd het bestel te veranderen of af te schaffen – al wordt het steeds duidelijker dat het deelgemeentebestel zijn houdbaarheidsdatum nadert.

Hoe kan het beter?

- Bewoners krijgen zoveel mogelijk het laatste woord over alle beslissingen die hen aangaan. Bij bestemmingsplannen, wijkvisies en dergelijke wordt vroegtijdig uitgebreide inspraak georganiseerd. Met woningcorporaties en andere instellingen in de stad worden afspraken gemaakt over hoe Rotterdammers zoveel mogelijk te zeggen krijgen over het beleid van die instellingen.
- Twee maal per jaar organiseert de gemeente een stedelijke discussie over belangrijke politieke onderwerpen die de hele stad raken, bijvoorbeeld de plannen voor huisvesting of openbaar vervoer voor de komende jaren. Met openbare debatten, een schriftelijke uitnodiging en enquête aan alle Rotterdammers, en een publiekscampagne worden alle Rotterdammers uitgenodigd mee te praten over de toekomst van hun stad.
- De Rotterdammers worden uitdrukkelijk bij de plannen van het nieuwe college betrokken. Het concept-collegeprogramma wordt niet alleen bediscussieerd met corporaties, maar ook met

huurders; niet alleen met deelgemeenten, maar ook met bewonersorganisaties.

- De huidige Stadswinkels blijven bestaan; maar de deelgemeenten worden vervangen door niet-partijpolitieke wijkraden, die daadwerkelijk een afspiegeling vormen van de bewoners van de wijk en die regelmatig kunnen worden vervangen als de wijkbewoners dat nodig vinden. De wijkraad krijgt een eigen budget, gebaseerd op het aantal inwoners, de grootte van de wijk en haar taken.
- Voor belangrijke kwesties die de hele wijk aangaan, moet het mogelijk zijn buurtreferenda te organiseren als een deel van de bewoners dat wil. Over belangrijke onderwerpen die heel Rotterdam raken, houden we stedelijke referenda.
- Gebieden die verder van de Coolingsingel liggen – zoals Rozenburg, Hoogvliet en Hoek van Holland – krijgen meer autonomie. In overleg met de bewoners wordt per gebied bekeken aan welke zeggenschap behoefte bestaat en hoe die het beste vorm kan krijgen.
- De Stadsregio Rotterdam moet direct door de inwoners van de regio gekozen worden, en de taken van de huidige provincie overnemen.
- Politici moeten niet in de politiek gaan om er zelf beter van te worden. Daarom kent de SP de afdrachtregeling. Binnen de wettelijke mogelijkheden worden de regelingen voor Rotterdamse raadsleden en wethouders versoepeld: zo kan de onkostenvergoeding van raadsleden met twintig procent omlaag en kan de wachtgeldregeling minder lang worden gemaakt. De dienstauto's voor burgemeester en wethouders worden vervangen door deelauto's en fietsen.
- Vanaf nu wordt de 'Aboutaleb-norm' – het principe dat ambtenaren, bestuurders van deelnemingen en van gesubsidieerde instellingen niet meer verdienen dan de burgemeester – strikt gehandhaafd. Niet alleen politici, maar ook topambtenaren dienen in Rotterdam te wonen – zodat ze ook zelf dagelijks meemaken wat er in de stad speelt.
- Alle publieke dienstverlening van de gemeente dient ook via internet beschikbaar te zijn. Rotterdammers moeten via één loket hun vragen via e-mail kunnen stellen, en snel antwoord krijgen. De Stadswinkels moeten op meer plaatsen langer open zijn, zodat mensen na hun werk zaken kunnen regelen.

Onderwijs

In vergelijking met andere steden telt Rotterdam veel kinderen en jongeren. En al die jongeren moeten naar school. Belangrijk voor hen zelf maar ook voor de toekomst van de stad. Rotterdam moet haar jongeren helpen met goede schoolgebouwen, met kwalitatief sterke scholen en gemengde scholen waar kansarme kinderen zich kunnen optrekken aan kansrijke.

Basisscholen

Het is belangrijk om te investeren in onderwijs en een zo hoog mogelijk opleidingsniveau van Rotterdammers. Dat begint al op de voorschool. Te veel kinderen van 2 tot 4 jaar zitten thuis en beginnen met een grote achterstand aan de basisschool. De verschillen tussen de 191 basisscholen zijn veel te groot. Nog steeds zijn er scholen waar een hoge concentratie kansarme leerlingen les krijgen van slecht opgeleide en slecht betaalde leerkrachten in oude opgelapte schoolgebouwen zonder fatsoenlijke speelplaats. Daar moet verandering in komen. De basisschool is op de eerste plaats van de ouders en van de buurt. Ouderbetrokkenheid en ouderinitiatieven verdienen de volle steun van de gemeente. De kwaliteit moet omhoog.

Het is tijd om te investeren in moderne schoolgebouwen met voldoende ruimte voor andere wijkvoorzieningen. Met een ruime en kindvriendelijke speelplaats. Met veilige wandel- en fietsroutes naar school. Het is de wettelijke plicht van de gemeente om daarvoor te zorgen. Daarnaast mogen er in Rotterdam geen zwakke of zelfs zeer zwakke scholen meer bestaan. Want dat betekent dat er honderden Rotterdamse kinderen een achterstand oplopen in hun onderwijs en daarmee hun kans op een menswaardige plaats in onze samenleving kleiner wordt. De gemeente moet er alles aan doen om de kwaliteit van het bestuur en de leerkrachten op de Rotterdamse scholen te verhogen.

Uit alle onderzoeken blijkt dat gemengde scholen goed zijn. Een gemengde school is een school waar maximaal 30 procent kansarme kinderen zich kunnen optrekken aan de 70 procent kansrijke kinderen uit de klas. Alleen gemengde wijken kunnen zorgen voor écht gemengde scholen, maar we kunnen nu al veel doen. Schoolbesturen en gemeente moeten samen zorgen dat scholen daadwerkelijk zoveel mogelijk gemengd worden.

Hoe kan het beter?

- Investeer in brede scholen en een verlengde schooldag. Veel scholen staan te trappelen om mee te doen. De komende vier jaar moeten alle scholen de mogelijkheid krijgen om een brede school met uitgebreid onderwijs te worden. Dat betekent: voor iedere leerling extra schoolzwemmen, gymnastiek, handvaardigheid, muziek, cultuur en zelfs filosofie – natuurlijk gegeven door vakleerkrachten. Aan welke voorzieningen op een school en in een wijk behoefte is, wordt bepaald in overleg met de wijk en de ouders.
- 100 procent van de kinderen die er, op grond van taalachterstand, recht op hebben moet naar de voorschool. Zorg dat de peuterleidsters de Nederlandse taal goed beheersen. Voorscholen worden bij voorkeur juist op witte scholen georganiseerd, om segregatie tegen te gaan.
- De gemeente moet ervoor zorgen dat er op basisscholen betaalbare en goede tussenschoolse opvang – 'overblijven' – is, liefst op de school zelf.
- We blijven investeren in de verbetering van de huisvesting van scholen en schoolpleinen.
- Alle basisscholen in Rotterdam gaan werken met twee wachtlijsten: één voor kansarme leerlingen

(op basis van het opleidingsniveau van de moeder) en één voor leerlingen zonder achterstand.

- Als het streefpercentage leerlingen van één van de twee wachtlijsten op een school is bereikt, wordt ouders van volgende leerlingen in die categorie gevraagd naar de school van tweede keuze te gaan. Ouders behouden dus vrije schoolkeuze, tenzij de school vol is.
- Per deelgemeente komt een centraal coördinatiepunt waarbij alle scholen uit die deelgemeente zijn aangesloten. Dat coördinatiepunt houdt de inschrijving in de gaten en stuurt zo nodig bij.
- Inschrijving vindt maximaal twee jaar van tevoren plaats. Als een kind twee wordt krijgen ouders bericht over de mogelijkheden van inschrijving. Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) kan een rol spelen in voorlichting over schoolkeuze.

Middelbare scholen

De meeste Rotterdamse kinderen gaan na de basisschool naar het VMBO. Ook daarvan kan de kwaliteit drastisch omhoog. Zowel de schoolgebouwen als de aantrekkelijkheid van de lessen. Na het VMBO komen de leerlingen terecht op één van de twee enorme Rotterdamse ROC's, het Zadkine of het Albedacollege. En dan haken er te veel jonge Rotterdammers af, verlaten zonder diploma de school, en worden kansloos op de arbeidsmarkt. Door schaalvergroting is het middelbaar onderwijs voor veel leerlingen een onderwijsfabriek geworden. Het is te gek voor woorden dat meer dan 20 procent van de jongeren uitvalt. Gelukkig zijn er ook Rotterdamse jongeren die weliswaar laag beginnen op de onderwijsladder maar met eigen inzet en veel doorzettingsvermogen van het MBO alsnog via Havo naar het HBO of hoger klimmen – en dat moet van harte worden aangemoedigd.

Veel oplossingen voor de hoge uitval zullen van de landelijke overheid moeten komen: het VMBO vraagt om aanpassing, de kleinschaligheid in de leeromgeving moet terug, zorgleerlingen moeten beter worden begeleid. Praktijkscholen en speciaal voortgezet onderwijs zijn voor sommige jongeren nodig, maar ze worden veelal onder het motto 'weer samen naar school' afgeschaft en gestigmatiseerd. Jongeren die terug naar school willen, kunnen dat niet altijd: vaak mag dat maar eens per jaar.

Met de huidige economische crisis wordt het ook weer moeilijker om stageplaatsen te vinden. En zonder afgeronde stage geen diploma. De gemeente moet er alles aan doen om te voorkomen dat we terugvallen in de situatie van jaren geleden toen duizenden Rotterdamse jongeren geen stage konden vinden. Rotterdamse bedrijven moeten worden aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid en de gemeente kan zelf het goede voorbeeld geven. Vanzelfsprekend wordt elke vorm van discriminatie hard aangepakt.

Hoe kan het beter?

- Reageer op elke melding van een schoolverlater of veel schoolverzuim (ook bij niet-leerplichtigen) met een thuisbezoek. Hanteer een persoonlijke benadering, met één persoon die regelmatig contact heeft met de jongere.
- Stuur probleemleerlingen alleen van school, als er een vervangende school of traject is.
- Houd trajecten voor werkloze jongeren individueel. Zorg voor mentoren per wijk die jongeren helpen om weer naar school te gaan om zich verder te kwalificeren voor de arbeidsmarkt of te helpen bij het vinden van zinvol betaald werk.
- Maak afspraken met brancheorganisaties over leer/werkplekken.
- Zorg voor 'wachtklassen' voor jongeren die terug naar school willen, maar nog niet kunnen instromen.

Geef jongeren de ruimte

In 2009 was Rotterdam Jongerenhoofdstad van Europa. Veel jongeren hebben daar weinig van gemerkt. De SP hoopt dat het jongerenjaar leidt tot een andere blik van politici en beleidsmakers op jongeren in onze stad.. Het is beter goedwillende jongeren aan te moedigen om Rotterdam als hún stad te zien, dan ze weg te pesten met bijvoorbeeld samenscholingsverboden en mosquito's. De SP vindt dat, in de jongste stad van Nederland, jongeren de ruimte moeten krijgen om mee te doen en mee te beslissen in hun stad.

Jongeren zijn de toekomst van Rotterdam. Rotterdam is de jongste stad van Nederland en telt ruim 178.000 inwoners onder de 25 jaar. Jongeren moeten zich welkom voelen, de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen, voorzieningen in de wijk hebben, goede kans op succes in onderwijs en werk hebben en een eigen kamer of huis in de stad.

Terwijl veel politici de mond vol hebben van ruimte voor jongeren in onze stad, is de realiteit op straat vaak anders. Met bijvoorbeeld de mosquito, een apparaat dat een irritante hoge zoemtoon verspreidt die alleen jongeren kunnen horen, worden ook goedwillende jongeren uit hun eigen wijk verjaagd. Buurthuizen en jongerencentra zijn door bezuinigingen nauwelijks open. De uitbreiding van het jongerenwerk de afgelopen jaren was een druppel op de gloeiende plaat: Rotterdam heeft slechts één jongerenwerker per 670 jongeren. Op een gemeentebegroting van ruim vier miljard euro gaat er slechts zo'n 11,5 miljoen euro per jaar naar jongerenwerk en jongerenvoorzieningen. Dat bedrag moet drastisch omhoog.

'Jongeren de ruimte geven' is niet hetzelfde als de ogen sluiten voor overlast en onveiligheid. Waar jongeren de fout in gaan, moeten ze worden aangepakt. Gemeente en politie moeten gericht optreden tegen jongeren die overlast veroorzaken en crimineel gedrag vertonen, zonder daarbij jongeren te treffen die niets verkeerd doen. Vaak is het beter om te voorkómen dat jongeren in de problemen raken: door betere opvoedingsondersteuning, individuele begeleiding op kleinschalige middelbare scholen, en betere opvangvoorzieningen voor jongeren.

De politiek praat veel óver jongeren en weinig mét jongeren. Rotterdam heeft door de jaren heen veel structuren opgetuigd om jongeren althans in naam invloed te geven op hun wijk en stad: de Rotterdamse Jongerenraad, B&W Next, de Young EDBR, enzovoort. De praktijk is echter vaak dat er veel geld naar een beperkte elite van jongeren gaat, maar dat het niet leidt tot werkelijk meer zeggenschap voor gewone Rotterdamse jongeren. De SP wil ervoor zorgen dat iedere jongere, ongeacht zijn achtergrond of opleidingsniveau, daadwerkelijk kan meebeslissen over zijn of haar stad en kan meedoen in Rotterdam.

Hoe kan het beter?

- Voor jongeren moet niet slechts één jaar, maar permanent aandacht zijn. Bij ieder besluit moet de gemeente kijken hoe dat uitpakt voor jongeren en of jongeren erover zouden moeten meebeslissen.
- Alle gemeentelijk veiligheidsbeleid dat (deels) gericht is tegen jongeren wordt opnieuw bekeken op effectiviteit en op de vraag of niet vooral goedwillende jongeren worden getroffen. De 35 mosquito's in Rotterdam – symptomatisch voor een failliet jongerenbeleid – worden onmiddellijk uitgezet en verwijderd.
- In iedere buurt moeten voorzieningen voor jongeren zijn, zoals jongerencentra en hangplekken, die open zijn wanneer jongeren daar behoefte aan hebben. Het jongerenwerk wordt flink uitgebreid: het

huidige aantal jongerenwerkers dient minimaal te worden verdubbeld, waarbij meer aandacht moet zijn voor ambulante jongerenwerk. In het jongerenwerk en in het aanspreken van andere jongeren op hun gedrag geven we ook jongeren zélf een rol.

- Voorzieningen in de wijken voor jongere kinderen zoals TOS en Duimdrop worden in ere hersteld, inclusief fatsoenlijk betaald personeel. Iedere Rotterdamse wijk zou een kindvriendelijke wijk moeten zijn, onder andere door drie procent van de ruimte per woonwijk voor speelruimte te reserveren.
- Het groeiende tekort aan betaalbare woningen in Rotterdam raakt in het bijzonder jongeren, die steeds vaker langer bij hun ouders blijven omdat ze niet op zichzelf kunnen gaan wonen. We gaan daarom weer voldoende betaalbare starterswoningen bouwen. Corporaties dienen meer bij te dragen aan het creëren van voldoende betaalbaar kameraanbod voor studenten. Huisjesmelkers worden aangepakt. (zie ook Huisvesting)
- Jongeren die werkloos raken jagen we niet met een schop het park in, maar we helpen jongeren éérst en vooral daadwerkelijk een nuttige opleiding of baan te vinden. Daarnaast investeren we in nuttig (permanent en vakantie-)werk voor jongeren in hun eigen wijk.
- Jongeren die in de problemen dreigen te raken worden zoveel mogelijk begeleid met kleinschalig onderwijs en door één persoon die regelmatig contact heeft met de jongere. We blijven investeren in opvoedingsondersteuning en -begeleiding en reageren snel en adequaat op schoolverzuim of -verlaten. (zie ook Onderwijs)
- We besteden veel aandacht aan 'first offenders': jonge – soms zeer jonge – mensen die voor het eerst een misdrijf begaan. Zo voorkomen we dat jongeren verder afglijden.
- De participatie van jongeren in beslissingen wordt verbeterd. We zetten vertegenwoordigingen van jongeren per wijk op, en geven die zelf een budget om de voorzieningen voor jongeren in de wijk te verbeteren. Ook over hun school en opleiding zouden jongeren meer te zeggen moeten krijgen. Jongeren zouden ook meer betrokken moeten worden bij de toekomst van de stad als geheel. We investeren in positief contact tussen jongeren en de overheid, bijvoorbeeld door middel van een gemeentelijke bijdrage aan onderwijs over burgerschap en samenleven in Rotterdam.
- We geven iedere jongere de kans te genieten van de rijkdom van de grote stad. Iedere Rotterdamse jongere die 18 wordt, krijgt weer een gratis Rotterdampas. Door de gemeente gesubsidieerde evenementen, musea en het openbaar vervoer zijn zoveel mogelijk gratis voor jongeren.
- We bestrijden discriminatie van jongeren in alle vormen. We investeren nu écht in maatregelen om discriminatie in het uitgaansleven uit te bannen, en controleren daar als gemeente streng op. We bekijken wat de gemeente aan discriminatie op de arbeidsmarkt. We moedigen jongeren aan discriminatie te melden bij instanties als Radar.

Ouderen verdienen beter

Na een leven lang werken, willen we graag genieten en zelf keuzes maken. Maar: met minder in je portemonnee heb je minder mogelijkheden. Een kwart van onze 84.000 ouderen zit op het sociaal minimum. Armoede bij ouderen moeten we voorkomen en bestrijden. Ouderen moeten zoveel mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Er komen meer kleinschalige woonvoorzieningen en op ouderen afgestemde zorg en voorzieningen in elke wijk.

Slechts een klein deel van de ouderen woont in een verzorgings- of verpleeghuis. De overgrote meerderheid van de 65-plussers, ruim 90 procent, woont zelfstandig. Ouderen willen graag in een toegankelijk, aanpasbaar, veilig en betaalbaar huis wonen in een toegankelijke, veilige buurt met genoeg voorzieningen en groen. Ruim de helft van de ouderen woont in een woning die niet goed toegankelijk is. En veel woningen die geschikt zijn voor ouderen, worden niet door ouderen bewoond.

Een kwart van de Rotterdamse 55-plussers is migrant. Taalproblemen, een zeer laag inkomen, een gevoel van je steeds minder thuis voelen, (gevoelens van) discriminatie, geen aangepaste zorg: dit alles verdient een goede aanpak. Veel allochtone ouderen hebben een onvolledige AOW omdat ze niet vijftig jaar in Nederland hebben gewoond. Op aandringen van de SP worden deze nu actief opgespoord om hen te helpen met aanvulling van hun inkomen.

Ouderen zijn steeds mondiger en actiever. Toch voelt 55 tot 60 procent van de ouderen zich matig tot ernstig eenzaam. Twaalf procent van de Rotterdamse ouderen leeft in een compleet sociaal isolement. Dit aantal loopt snel op met de leeftijd. Veel ouderen voelen zich niet veilig in de stad – vooral 's avonds in het openbaar vervoer – en kunnen veel plaatsen niet bereiken.

Hoe kan het beter?

- Wijken moeten ook voldoen aan de woonbehoeften van 50-plussers. Voorzieningen en zorg in de wijk moeten op peil blijven, openbare ruimten moeten veilig zijn, en er moet voldoende cultuuraanbod en sportmogelijkheden zijn. Het gratis openbaar vervoer voor 65-plussers blijft.
- Huisbezoeken aan ouderen om hen te helpen met formuleren, om sociaal isolement tegen te gaan en ze de weg te wijzen naar voorzieningen, worden structureel gemaakt en uitgebreid. We zorgen voor speciale ouderenwerkers voor migrantenouderen, breiden het Programma Oudere Migranten over de hele stad uit, en maken gebruik van de kennis bij zelforganisaties. Mensen met een AOW-gat blijven actief opgespoord worden.
- Er komen ouderenconsultatiebureaus in de wijken. Daarmee kunnen veel problemen worden voorkomen of in een vroeg stadium ontdekt en aangepakt, van eenvoudige woningaanpassing tot een vroege onderkenning van opkomende dementie. Het bevorderen van zelfredzaamheid is een belangrijke taak van deze consultatiebureaus.
- We investeren in kleinschalige en diverse woonvoorzieningen, ook voor dementiepatiënten – bijvoorbeeld in de vorm van hofjes. We bouwen voldoende betaalbare en aanpasbare woningen voor ouderen en maken woningaanpassing gemakkelijker. Zo wordt gedwongen verhuizing naar grootschalige verzorgings- en verpleeghuizen onnodig.
- Er komt een wethouder die verantwoordelijk is voor ouderen- en gehandicaptenbeleid.

Zorg

Gezondheid is niet gelijk verdeeld. Inwoners van de grote steden en dan vooral bewoners in de achterstandswijken zijn minder gezond dan de inwoners van de rest van Nederland. Ook de levensverwachting blijft achter. We investeren in het bestrijden van die verschillen, in preventie, en brengen de zorg dicht bij huis.

Sociaal-economische status heeft veel invloed op gezondheid: mensen met een lage opleiding sterven 6 à 7 jaar eerder dan hoger opgeleiden en brengen 16 tot 19 jaar langer in minder goed ervaren gezondheid door. Verschillen in gezondheid beginnen al bij de geboorte: één op de zes kinderen in Rotterdam start ongezond. Het wonen in een achterstandswijk van een grote stad lijkt een extra risico voor de gezondheid van bewoners te zijn. Oorzaken van de slechte gezondheid zijn ongezond gedrag zoals weinig bewegen, roken en drinken; en factoren in de woonomgeving, zoals fijnstof en onvoldoende groen en speelruimte. Ook de toegankelijkheid van de zorg en armoede spelen een belangrijke rol: 40 procent van de Rotterdammers heeft enige of grote moeite om rond te komen.

In de Rotterdamse wijken wordt steeds meer in grotere verbanden gewerkt (gezondheidscentra). De eerstelijns hulpverleners werken onder hoge druk, en dat heeft gevolgen voor de kwaliteit van de zorg. De binding tussen praktijk en wijk is maar matig: er is een grote spreiding van patiënten over de wijken. In alle deelgemeenten zijn Centra voor Jeugd en Gezin opgericht. Ouder en kindzorg, jeugdgezondheidszorg (JGZ), opvoedingsondersteuning en jeugdzorg werken hier samen. De JGZ in Rotterdam heeft de laatste jaren niet optimaal gefunctioneerd. Vragenlijsten vervangen in veel gevallen de echte contactmomenten met de schoolartsen. Dat is zeer ongewenst.

De vraag naar goede en effectieve jeugdhulpverlening is de afgelopen jaren in Rotterdam fors toegenomen. Veel gezinnen, kinderen en jongeren komen op een lange wachtlijst voordat ze geholpen kunnen worden. Of ze vinden de zorg die ze nodig hebben zelfs helemaal niet. De kwaliteit van de jeugdzorg laat te wensen over door een zigzagbeleid van de overheid, incidentenpolitiek, toegenomen bureaucratische belasting van de hulpverleners en gebrek aan samenwerking tussen de verschillende instanties.

Hoe kan het beter?

- Verbetering van inkomen en woon- en werkomstandigheden leiden tot verbeteringen in gezondheid. We zorgen voor meer buitenspeelruimte, meer groen in de wijken, en meer gezond voedsel op basisscholen.
- Per wijk komt een buurtzorgcentrum waarin de eerstelijnszorg samenwerkt. In de frontlinie werken de wijkzusters die op preventieve huisbezoeken gaat en de indicaties voor zorg vaststellen. Het zorgcentrum is tevens een ontmoetingsplek voor bewoners: hier vinden voorlichtingsbijeenkomsten plaats en zijn er korte banden met welzijnswerk, buurthuizen, netwerk mantelzorg, bewonersorganisaties en allochtone zorgconsulenten. Per wijk maken we wijkdiagnoses om de gezondheidsproblemen in de wijk aan te pakken.
- We investeren flink in de jeugdgezondheidszorg. We zorgen dat kinderen tussen 4 en 19 jaar drie onderzoeken krijgen door arts en verpleegkundige, stellen een extra contactmoment in met 16 jaar, en leggen meer huisbezoeken af. We investeren in het programma voor prenatale en vooral ook preconceptionele zorg: 'hoe word je gezond zwanger'.
- De prioriteit in de jeugdzorg moet liggen bij preventie. Bij (dreigende) problemen wordt zo vroeg mogelijk hulp geboden en zo nodig ingegrepen. Alle ouders die dat willen hebben recht op

opvoedingsondersteuning.

- Optimale samenwerking tussen verschillende hulpverleners en instanties in de jeugdzorg is essentieel. De SP wil de Centra voor Jeugd en Gezin uitbouwen tot laagdrempelige kindercentra in de wijken die gezinnen en kinderen ondersteunen, samenwerken met scholen, en waar nodig doorverwijzen naar gespecialiseerde (jeugdhulp)verlening.
- Het is onacceptabel dat kinderen die dringend hulp nodig hebben op een wachtlijst komen. Het direct aanbieden van vraaggerichte hulp aan alle kinderen die dat nodig hebben is wat de SP betreft het uitgangspunt. Dat betekent: voldoende middelen en minder bureaucratie.
- Het Elektronisch Kind Dossier (EKD) is geen oplossing voor alle problemen in de jeugdzorg. Het EKD is niet meer dan één van de middelen om te komen tot betere samenwerking tussen instanties, en mag niet leiden tot nog meer administratieve druk op de hulpverleners.
- We stellen een gemeentelijke zorgbrigade in, die de kwaliteit, toegankelijkheid en doelmatigheid in de zorg controleert.

Zorg rond huis

In 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Daar heeft de SP zich tegen verzet, omdat het recht op zorg verdween en omdat het in feite ging om een ordinaire bezuinigingsoperatie. Het aanbesteden van de huishoudelijke zorg heeft in het hele land geleid tot tarieven onder de kostprijs, waardoor instellingen zijn gaan werken met goedkope krachten, mensen voor hetzelfde werk minder gingen betalen, en het werk gingen uitbesteden aan schoonmaakbedrijven. Na veel problemen is de marktwerking nu – dankzij de SP – in Rotterdam voor een groot deel uitgeschakeld. Er is een vaste, goede uurprijs en er worden opleidingseisen gesteld.

De regering heeft recent ook bezuinigd op de begeleiding en dagopvang voor dementerende ouderen, daklozen, opgevangen vrouwen, verstandelijk gehandicapten en psychiatrisch patiënten. Deze begeleiding en opvang zorgt er voor dat mensen mee kunnen doen in de maatschappij en werd eerst uit landelijk AWBZ-geld betaald. De SP heeft er op aangedrongen dat de gemeente deze bezuiniging gaat compenseren voor iedereen die getroffen wordt. Tot nu toe is er alleen een regeling voor daklozen- en vrouwenopvang.

Hoe kan het beter?

- Gebruikers en personeel moeten veel meer worden betrokken bij wat er in de zorg gebeurt. Iedereen heeft récht op de Wmo-voorzieningen en specifiek huishoudelijke verzorging. Bij huishoudelijke verzorging worden opleidingseisen gesteld en wordt niet met schoonmaakbedrijven gewerkt. De eigen bijdragen aan de Wmo worden inkomensafhankelijk gemaximeerd.
- We organiseren zaken zoveel mogelijk in de wijk. In de wijk komen laagdrempelige steunpunten waar zorgbehoevende mensen een maaltijd kunnen halen of eten, klusjes en boodschappen kunnen opgeven en deskundig advies kunnen krijgen. Hier is ook het loket voor het aanvragen van alle voorzieningen en een reparatie- en onderhoudsservice voor hulpmiddelen.
- We organiseren de thuiszorg zoveel mogelijk als buurtzorg waarbij de wijkverpleegkundige de spil is en gewerkt wordt met kleine zelfstandige teams en vaste groepen van cliënten. Het indiceren gebeurt door de wijkverpleegkundige, waarbij beter rekening wordt gehouden met de werkdruk van mantelzorgers.
- Hulpverlenende familieleden en vrienden kunnen voor advies en steun terecht bij steunpunten

Mantel- en respijtzorg. De combinatie zorg en uitkering moet weer mogelijk worden.

- Vervoer op Maat wordt gratis – net als ander openbaar vervoer voor 65-plussers. De cliëntenorganisatie van Vervoer op Maat krijgt echte inspraak. VoM wordt zo geregeld dat mensen minder lang hoeven wachten, en niet meer de halve stad doorgereden worden. We nemen (delen uit) het WVG-protocol op in de gemeentelijke verordening.
- Eerder woningaanpassing dan verhuizen – veel mensen willen in hun eigen buurt oud worden, en bovendien zijn familie en buurtgenoten dan vlakbij voor zorg.
- De bezuinigingen op de AWBZ moeten zoveel mogelijk worden gecompenseerd. We zorgen nu snel voor ondersteunende begeleiding voor mensen en kinderen die alleen op die manier thuis kunnen blijven wonen; en voor genoeg dagbesteding voor ouderen, volwassenen en kinderen met een verstandelijke, psychische of lichamelijke beperking.

Gelijke rechten voor gehandicapten

Mensen met een lichamelijke beperking, een verstandelijke beperking, een chronische lichamelijke of psychische ziekte of een ontwikkelingsachterstand worden vaak 'vergeten' door beleidsmakers. Met name voor gehandicapten, chronisch zieken en ouderen moeten nog veel drempels geslecht. Er zijn problemen bij vrijetijdsbesteding en in het openbaar vervoer, er is een tekort aan passende woningen, gehandicaptenparkeerplaatsen voldoen niet aan de norm en het gehandicaptenvervoer voor leerlingen schiet tekort. Op allerlei fronten voldoet Rotterdam nog niet aan de verdragen van de Verenigde Naties zoals uitgewerkt in de 22 standaardregels.

Hoe kan het beter?

- Gemeentelijke gebouwen, scholen, sportaccommodaties enzovoort moeten voor iedereen toegankelijk zijn. Dat wordt een voorwaarde bij het verstrekken van vergunningen en subsidies. Bij rampenbestrijding houden we rekening met mensen met een beperking.
- Bij inrichtingsplannen houden we rekening met toegankelijkheid. We zorgen voor voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen en verbeteren waar nodig trottoirs, fietspaden, oversteekplaatsen en op- en afritten. Gebruikersorganisaties gaan de wijken schouwen op toegankelijkheid.
- Het aanbod aan toegankelijke woningen moet aansluiten bij de vraag. De normen voor aanpassing van woningen worden verruimd: geen gedwongen verhuizingen.
- De afgelopen jaren is de toegankelijkheid van het openbaar vervoer verbeterd. Op termijn moeten alle tramlijnen TramPlus worden, met aangepaste haltes. Bij het opheffen van tramhaltes moet meer rekening worden gehouden met ouderen en mensen met een handicap.
- Met de adviesraad leerlingenvervoer moet regelmatig overleg zijn over veiligheid en kwaliteit. We stellen een onafhankelijk onderzoek in naar de veiligheid van het leerlingenvervoer.
- Houd bij het hanteren van inkomensgrenzen – en het vaststellen van eigen bijdragen – rekening met de extra kosten die een beperking met zich meebrengt. Zorg dat de regelingen die er zijn voor mensen met een beperking optimaal worden benut.
- We zorgen voor betere regelingen voor bijverdiensten voor mensen met een beperking en een uitkering. Vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd door het bieden van ruimere mogelijkheden van vervoersvoorzieningen en aanpassingen van de werkplek.
- Informatie – in ieder geval van de gemeente – moet zo zijn dat ook mensen met een licht verstandelijke beperking deze tot zich kunnen nemen.

Onderdak voor alle Rotterdammers

De gemeente heeft een zorgplicht voor dak- en thuislozen, en moet daarnaast voorkomen dat mensen op straat terechtkomen. Er zijn in Rotterdam een kleine 3000 daklozen en ongeveer 1700 zwerfjongeren.

In 2006 werd een Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang opgezet. Na drie jaar zijn er een stuk minder buitenslapers: 2400 van de 2900 dak- en thuislozen in de stad hebben inmiddels een persoonlijk begeleidingsplan waarbij ze de nodige zorg en hulp krijgen. Daklozen worden veel kleinschaliger dan vroeger opgevangen, in de wijken – variërend tussen min of meer gesloten opvang tot begeleid zelfstandig wonen.

Daklozen in Rotterdam kunnen zich melden aan het loket 'Centraal Onthaal', een centrale *intake* gekoppeld aan een centrale registratie en een pasjessysteem. Mensen zonder verblijfspapieren en mensen zonder een regionale binding met Rotterdam worden hier direct geweigerd. Na een aantal weken volgen een uitgebreide intake en de opstelling van een trajectplan.

Voor jongeren in Rotterdam is er sinds een jaar een soortgelijk systeem; Centraal Onthaal Jongeren. Er is een groot tekort aan opvangplekken. Een apart probleem zijn de jonge moeders en jongeren met een geestelijke beperking. Ook waar het gaat om nazorg voor mensen die uit de gevangenis komen, en hoe om te gaan met mensen zonder papieren, zijn er nog hindernissen.

Hoe kan het beter?

- Iedereen heeft recht op een bed. Dat betekent: zorgen voor voldoende dag- en nachtopvang en 24-uurs opvang en meer investeren in zorgnetwerken en nazorg. De regiobinding – het idee dat alleen 'Rotterdamse daklozen' hier mogen slapen – wordt afgeschaft.
- Projecten voor begeleid wonen breiden we uit. Specifiek voor zwerfjongeren moeten er meer specifieke opvang- en begeleid wonen-plekken komen.
- Ook mensen zonder verblijfspapieren in een schrijnende situatie worden toegelaten tot dag- en nachtopvang. Voor illegalen en uitgeprocedeerde asielzoekers die in de problemen komen stellen we een noodfonds in.
- Daklozen kiezen zelf waar ze hun dag willen doorbrengen, zonder verplichte vaste dagopvang. Voor mensen die niet meer kunnen re-integreren richting een betaalde baan zorgen we voor een goede dagbesteding als Jobscore. De huidige vergoeding voor dat werk blijft in stand.
- Huisuitzetting komt niet voor zonder huisbezoek om het proces te keren. Voor gezinnen met kinderen moet bij huisuitzetting onmiddellijk een oplossing voorhanden zijn. Om problemen te signaleren en op te lossen is er een intensieve samenwerking tussen schuldhulpverlening, Kredietbank, woningcorporaties, energiebedrijven, zorgverzekeraars en lokale zorgnetwerken.
- Dring landelijk aan op goede reclassering, zowel binnen als buiten de muren van de gevangenis, zodat mensen succesvol kunnen terugkeren in de samenleving.

Economie

Met haar Stadsvisie 2030 papegaait de gemeente kritiekloos de rozige vooruitzichten van neoliberale economen na. Als enige partij in Nederland heeft de SP steeds gewaarschuwd voor de grote risico's van liberalisering en eenzijdig vertrouwen in de markt. Miljarden euro's gemeenschapsgeld voor banken en bedrijfsleven zijn nu nodig om de geliberaliseerde markteconomie overeind te houden. Ook de gemeente Rotterdam investeert honderden miljoenen in de lokale economie. De SP is vóór die gemeentelijke steun. Met als voorwaarde dat overheidsinvesteringen en subsidies direct bijdragen aan fatsoenlijk werk en inkomen voor de meerderheid van de Rotterdammers. Gemeentelijke middelen mogen niet gebruikt worden om projectontwikkelaars of de winsten voor aandeelhouders overeind te houden.

Het college wil de Rotterdamse economie stimuleren door de rode loper uit te leggen voor grote bedrijven en ondernemers. Vele miljoenen aan directe en indirecte subsidies moeten bedrijven verleiden om zich in Rotterdam te vestigen of te blijven. De stad gaat de concurrentie aan met andere steden in binnen- en buitenland om een zo gunstig mogelijk vestigingsklimaat te bieden. Uiteindelijk profiteren vooral de aandeelhouders van grote bedrijven van die scherpe concurrentie tussen stedelijke regio's, door lagere (haven)tarieven, doordat steden met gemeenschapsgeld het risico dragen van investeringen in nieuwe bedrijventerreinen en infrastructuur en door gunstige voorwaarden bij gronduitgifte voor kantoren.

Economische groei en meer winst voor bedrijven in de regio leidt niet automatisch tot meer kansen op duurzaam werk en een behoorlijk inkomen voor de meerderheid van de Rotterdammers: dé economie bestaat niet. Ongericht inzetten op economische groei en het aantrekken van grote bedrijven kán ook negatieve effecten hebben voor de stad en de haven. Kleine ondernemers in de wijken verdwijnen doordat ze het verliezen van grote winkelketens. De bouw van twee nieuwe kolencentrales maakt de klimaatdoelstellingen van Rotterdam op voorhand al onmogelijk. Veel arbeidsintensief werk voor minder hoog opgeleide Rotterdammers verdwijnt ten gunste van bedrijvigheid die slecht 'matcht' met de bestaande arbeidsmarkt in de regio.

Voor de SP gaat het niet om dé economie, maar om de mensen. De illusie dat wat goed is voor aandeelhouders, bedrijven en grootverdieners, óók goed is voor de gewone Rotterdammer, delen wij niet. Soms is dat het geval – met onnodige regelgeving en bureaucratie bijvoorbeeld schiet niemand wat op – maar vaak ook niet. Wat ons betreft moet de rode loper voor grote bedrijven vervangen worden door een rode loper voor alle Rotterdammers. Waar de belangen van werknemers en ondernemers botsen, kiezen wij voor de werknemers. De mensen moeten veel meer te zeggen krijgen over de economie, óók over het economische beleid in Rotterdam. Zodat niet de belangen van aandeelhouders en grootverdieners bepalend zijn bij beslissingen over investeringen en economisch beleid, maar de maatschappij als geheel.

Hoe kan het beter?

- De Stadsvisie 2030 wordt herzien. In plaats van concurrentie tussen steden en een eenzijdige nadruk op economische groei, vertrekt de nieuwe stadsvisie vanuit de belangen van de gewone Rotterdammers en het streven naar een sociale en duurzame economie.
- Gemeentelijke investeringen ten behoeve van het bedrijfsleven worden getoetst op de sociale effecten. Levert de gemeentelijke inspanning duurzame werkgelegenheid op voor de gewone Rotterdammers? Bij grotere investeringen van gemeenschapsgeld in de economie en de infrastructuur wordt een Sociale Effect Rapportage gemaakt. De gemeenschap dient meer

zeggenschap te krijgen over de honderden miljoenen die de gemeente aan ontwikkelaars en bedrijfsleven geeft om de crisis te bestrijden.

- We besteden geen gemeenschapsgeld meer aan de EDBR (Economic Development Board Rotterdam). De door de gemeente betaalde ondernemerslobby – drie miljoen per jaar – kan doorgaan met het verstrekken van adviezen aan het stadsbestuur, maar dan op eigen kosten. In plaats daarvan betrekken we vakbonden, milieuorganisaties en de wijk economie volwaardig bij het vormgeven van het economisch beleid van de gemeente.
- We zetten Maatschappijen ter Bevordering van de Wijk economie (MBV) op: coalities van bewoners, (kleine) ondernemers en zelfstandigen in de wijk, lokale overheid en aan de maatschappelijke organisaties, om de bedrijvigheid op wijk- en buurtniveau concreet te stimuleren. Gemeentelijke middelen worden ingezet om de MBV's van start te laten gaan en andere kapitaal aan te trekken. De MBV's adviseren over het beleid in de wijk en geven (micro)kredieten uit ten behoeve van wijkgerichte initiatieven. Het huidige kanszonebeleid wordt daarin geïntegreerd.
- Kleine ondernemers worden ondersteund. Ondernemers die de dupe zijn van sloop- en herstructureringsprojecten krijgen een ruimere tegemoetkoming en compensatie. In alle wijkwinkelcentra wordt een 'stop en shop'-tarief ingevoerd, waarbij het eerste half uur parkeren gratis is.
- De SP is tegen uitbreiding van de koopzondag naar andere winkelgebieden of verruiming van de openingstijden. Het voordeel voor een deel van de detailhandel valt wat ons betreft weg tegen het nadeel voor anderen, vooral de kleine ondernemers in de wijken.
- Innovatieve initiatieven van onderop worden gestimuleerd. Stimuleren van de creatieve economie betekent vooral van onderop beginnen en het formuleren van een goed broedplaatsbeleid. Het binnen de gemeente toepassen en vanuit de gemeente stimuleren van open source software en open standaarden kan Rotterdam op de kaart zetten als 'place to be' voor innovatieve ICT-bedrijven. De gemeente kan een grote rol spelen in het snel uitrollen van glasvezel in de Rotterdamse wijken, bijvoorbeeld met een gemeentelijk glasvezelbedrijf.
- Rotterdam is de stad met de meeste reclame in de openbare ruimte van Nederland. Voor reclameborden op de openbare weg geven we daarom geen nieuwe vergunningen meer af. Een karakteristiek stadsbeeld heeft onze voorkeur boven megabillboards aan de gevels.
- In plaats van de gemakkelijkste weg – veel geld investeren in nieuwe bedrijventerreinen als de Hoekse Waard of de Reijerwaard – is het sociaal en ecologisch veel beter om bestaande locaties optimaal te benutten. Hetzelfde geldt voor kantoorlocaties. Een overmaat en een structurele leegstand van 15-20 procent dreigt als de kantorenmarkt overgelaten wordt aan de grillen van het bedrijfsleven.
- Grondspectatie gaan we tegen, samen met de nationale overheid. Gemeentegrond wordt alleen nog in erfpacht uitgegeven.
- Op het moment dat de hogesnelheidslijn op volle kracht rijdt, kan iedereen met de trein in 20 minuten op Schiphol zijn, en in 2,5 uur in Parijs. Dat betekent dat Rotterdam Airport op termijn kan sluiten, zodat de bewoners aan de noordelijke kant van de stad veel overlast wordt bespaard. Voor commerciële helihavens – openbaar vervoer voor de rijken – is geen plek in Rotterdam.

Haven

De toekomst van Rotterdam blijft onlosmakelijk verbonden met de toekomst van de haven. De haven met zijn industriële complex zal ook de komende tijd werkgelegenheid bieden aan tienduizenden uit de stad en de regio. De Rotterdamse haven heeft een rijke traditie aan strijd tussen werkgevers en

werknemers over werkgelegenheid, lonen, arbeidsomstandigheden en veiligheid. De SP koos in die belangenstrijd altijd voor de belangen van de havenwerkers en zal dat blijven doen.

Hoe kan het beter?

- Het Havenbedrijf Rotterdam wordt weer een gemeentelijk havenbedrijf. Om te zorgen voor een sociale en duurzame haven moet de gemeente weer de regie naar zich toe trekken.
- Voor een goed en sociaal functionerende haven is een flexibele havenpool met gekwalificeerde havenarbeiders met goede arbeidsvoorwaarden van groot belang. Dat is een taak van de ondernemers in de haven, maar ook van de gemeente en het Havenbedrijf Rotterdam.
- Havenwerkers in Rotterdam, Antwerpen, Hamburg en Amsterdam zijn gebaat bij betere afspraken tussen de Noord-Europese havens om de concurrentie op basis van arbeidsvoorwaarden en veiligheid tegen te gaan. Meer samenwerking is ook dé manier om te komen tot een groene en een schone haven.
- Veel onbenutte en braakliggende grond in het bestaande havengebied wordt door bedrijven vastgehouden, omdat ze de sanering van door hun toedoen ontstane bodemverontreiniging niet willen betalen. Die grond kan na sanering worden hergebruikt – voor de haven, maar ook voor groene industrie.

Grote projecten

Het project Stadshavens (gedeeltelijke herontwikkeling van oudere haventerreinen als de Rijn- en Maashaven, Merwehaven, Vierhaven, Waal- en Eemhaven en het RDM-terrein) biedt grote kansen voor de stad en de regio. De SP vindt dat er in dit gebied van 1600 hectare voldoende ruimte moet zijn en blijven voor havenactiviteiten, binnenvaart, vernieuwende en duurzame bedrijvigheid, naast de ontwikkeling van nieuwe woonwijken. De omliggende oudere wijken moeten intensief betrokken worden en volop kunnen profiteren van de investeringen. Uitgangspunt bij de nieuwe woonwijken is voor de SP dat het geen afgezonderde enclaves worden voor rijke Rotterdammers – geen yuppenreservaten – maar sociaal diverse en duurzaam opgezette wijken.

De SP is geen tegenstander van een nieuw Feijenoord-stadion. De bouw van 'een nieuwe Kuip' kan sportief, economisch en ruimtelijk bijdragen aan een positieve ontwikkeling van Rotterdam Zuid. Het stadion moet van begin af aan goed bereikbaar zijn (NS station, nieuwe metrolijn) om meer verkeer- en parkeeroverlast voor de omliggende wijken te voorkomen. Het groene karakter van het eiland Brienoord moet behouden blijven. Om te voorkomen dat de gemeente straks blijft zitten met de risico's van een onrendabel stadion met 80.000 zitplaatsen, moet niet de gemeente maar Stadion Feijenoord NV zorg kunnen dragen voor de benodigde investeringen voor de bouw..

Grote overheidsinvesteringen toetst de SP kritisch aan maatschappelijk nut en beheersing van de kosten. Wij stemden tegen de uitbreiding van het Topsportcentrum. Te duur, en bovendien gaat die uitbreiding ten koste van de sportvoorzieningen in de wijken (sluiting sporthal Wielewaal en Asterlo). De overkapping van de 's-Gravendijkwal/Henegouwerlaan en ondertunneling van de Pleinweg-Vaanweg kan daarentegen rekenen op steun van de SP. Het wegwerken van open verkeersriolen zal de leefbaarheid in de betrokken wijken aanmerkelijk verbeteren.

Milieu en natuur

In 2007 ging het Rotterdam Climate Initiative van start. Rotterdam moet in 2025 haar CO₂-uitstoot hebben gehalveerd ten opzichte van 1990 en een voorbeeld zijn voor de wereld. Daarvan komt slechts moeizaam iets terecht. Het is hoog tijd om daadwerkelijk voorop te lopen in het stimuleren van duurzame energie, het verminderen van luchtvervuiling en het scheiden en hergebruik van afval. En ook op 'straatniveau' moet er groener worden gedacht.

Terwijl in woord Rotterdam voorop loopt in klimaatbeleid, worden ondertussen twee kolencentrales op de Maasvlakte gebouwd. De uitstoot van de vijf nieuwe kolencentrales die de komende jaren in Nederland verrijzen, staat gelijk aan die van negen miljoen auto's. Daarmee lijkt het Rotterdamse klimaatinitiatief bij voorbaat mislukt. Als doekje voor het bloeden wordt opslag van CO₂ voorgesteld: een techniek die duur en experimenteel is. De SP wil investeren in *écht duurzame* energie.

Het Rotterdamse Warmtebedrijf, dat in 2005 met veel bombarie werd gepresenteerd, kende tegenslag na tegenslag. Het idee was om restwarmte uit het havengebied te gebruiken voor verwarming van huizen en gebouwen in de stad. Het is nu verworpen tot een uitbreiding van het al bestaande stadverwarmingsnet en de restwarmte van de industrie gaat nog steeds verloren: dat moet snel anders.

Door de vele snelwegen, door Rotterdam Airport, door de industrie en door het intensieve verkeer in de binnenstad hebben de Rotterdammers last van geluidshinder en verontreiniging met fijnstof, NO_x en koolwaterstoffen in de buitenlucht. Met name mensen met luchtwegaandoeningen zijn extra gevoelig voor deze stoffen en per jaar overlijden er honderden Rijnmonders eerder dan nodig is.

Afval is een maatschappelijk probleem. Producenten van goederen zouden aansprakelijk gesteld moeten worden voor milieuvriendelijk produceren in de gehele keten van grondstof tot afval. Weinig afval overhouden moet voorop staan: dat vermindert de kosten van gescheiden inzameling. Alleen afval dat nergens meer toe dient, verdwijnt de afvalverbrander in.

Naast de haven heeft Rotterdam veel industrie waardoor er veel wordt getransporteerd. Dat transport brengt risico's met zich mee, die tot een minimum beperkt moeten worden. De controle op verwerkte en geproduceerde stoffen bij Rotterdamse productiebedrijven is nog onvoldoende. Dat geldt ook voor controle op doorvoercontainers die zijn gegast. Giftige en brandbare stoffen als ammoniak en LPG per tankauto worden nog steeds door de stad vervoerd.

Hoe kan het beter?

- Rotterdam gaat investeren in duurzame energie: wind- en zonne-energie. Dat kan door in de haven en op de Maasvlakte windmolens neer te zetten, en een experiment te starten met getijde-energie. Energiebedrijf Eneco wordt niet verkocht: het bedrijf wordt juist een middel om zoveel mogelijk te investeren in duurzaamheid. De gemeente zorgt ervoor dat restwarmte uit het havengebied zo snel mogelijk nuttig wordt gebruikt.
- Met corporaties worden afspraken gemaakt om te investeren in energiebesparing: woningen beter onderhouden en isoleren, zonnepanelen plaatsen en groene daken aanleggen. Met goedkope leningen worden VVE's verleid hetzelfde te doen. In bouwvergunningen voor nieuwe woningen en grotere renovatieprojecten worden strenge eisen gesteld aan de duurzaamheid van de nieuwbouw.
- Elke lamp in de straatverlichting wordt – als 'ie stukgaat – vervangen door LED-verlichting.
- Asbest in gebouwen dat gevaar oplevert voor de in het pand werkende personen, moet direct

verwijderd worden. Over asbestverwijdering worden afspraken gemaakt met woningcorporaties.

- De inzameling van afval wordt uitgebreid, om te beginnen met plastic. Producenten moeten afval beperken en verantwoordelijk worden voor de afvalverwerking in de gehele keten van een product.
- De milieuzones moeten, gefaseerd, zo groot mogelijk worden gemaakt.
- Rotterdamse productiebedrijven worden strikt gehouden aan hun milieuverplichtingen. Transport van gevaarlijke stoffen, zowel per spoor als per vrachtwagen, dient ver buiten de stad plaats te vinden en tot een minimum te worden teruggebracht.
- Iedere wijk verdient een behoorlijk stuk openbaar groen. Groene initiatieven van bewoners worden ondersteund. Volkstuinen binnen de ring mogen niet worden opgeofferd. Voor iedere boom die gekapt wordt planten we minstens een nieuwe volwassen boom. We zorg dat het Havenbedrijf aan de herplantplicht wordt gehouden en draaien het gemak van bomenkap voor particulieren terug.

Dierenwelzijn en natuur

In onze stad wonen veel huisdieren én dieren in de vrije natuur. Dierenwelzijn zou voor het gemeentebestuur van Rotterdam een belangrijke en serieuze taak moeten zijn. Die taak is de afgelopen jaren sterk verwaarloosd. De SP pleit al jaren voor een goed doortimmerd dierenwelzijnsbeleid. Na jaren aandringen is er nu een officiële klankbordgroep dierenwelzijn, maar daar lijkt het stadsbestuur zich tot nu toe niet veel van aan te trekken.

Hoe kan het beter?

- Een enthousiaste wethouder dierenwelzijn moet samen met de klankbordgroep dierenwelzijn aan de slag. Ambtenaren, politici en bouwambtenaren moeten geschoold worden in dier- en milieuvriendelijk werken. Bij het maken van rampenplannen moeten organisaties als de dierenbescherming en de dierenambulances betrokken worden. Vergunningaanvragen voor evenementen met dieren moeten tevoren op diervriendelijkheid worden beoordeeld.
- Meer natuur- en milieueducatie voor de jeugd. Houd het netwerk van kinderboerderijen in stand en breid het uit. Deze hebben een belangrijke functie voor natuur- en milieueducatie. De gemeente moet boeren in Rotterdam stimuleren om biologisch te gaan werken. Dat heeft ook een natuureducatieve functie. We kunnen goed een paar biologisch werkende zorgboerderijen gebruiken.
- We organiseren publieksvoorlichting over de omgang met huisdieren en vrij levende dieren, met een voorlichtingsfolder en -site en telefoonlijn. We geven betere voorlichting aan (jonge) kopers van kleine huisdieren. Dierenwinkels gaan geen honden en katten meer verkopen. Iedere hond en kat krijgt een chip. We bevorderen dat ouderen hun huisdier kunnen meenemen naar verzorgingshuizen.
- Maak een beter hondenuitlaatbeleid, in samenspraak met de buurt en de hondenbezitters. Per wijk wordt met alle gebruikers van groen bekeken worden waar honden uit- of losgelaten kunnen worden.
- Omdat ze niet vrijuit kunnen vliegen, moet de gemeente geen nieuwe groepen gemeentezwanen en -ganzen meer neerzetten. Een aantal bedreigde dieren in de stad moet beter beschermd worden, zoals egels, vleermuizen en vlinders. Voor de met uitsterven bedreigde bijen moet een apart plan van aanpak gemaakt worden: zij zorgen tenslotte goeddeels voor de instandhouding van het groen.
- Overlastgevende dieren, vogels en insecten moeten zo humaan mogelijk bestreden worden. Breid de duiventillen waar eieren geschud worden uit over de gehele stad. Licht Rotterdammers beter voor over preventieve maatregelen tegen overlast.

Verkeer en vervoer

De SP wil voorrang voor duurzame vormen van vervoer en mobiliteit. Goed en betaalbaar vervoer voor iedereen is van groot belang – economisch, sociaal en cultureel – zeker voor een verstedelijkt gebied als de Randstad, de Rijnmond en Rotterdam. Een keuze voor automobilititeit en meer asfalt, zoals Rotterdam die in de praktijk maakt, zorgt hooguit voor een verplaatsing van de files of vrij baan voor mensen met een betere portemonnee (rekeningrijden). Wat betreft prijs, kwaliteit en reistijd moet het openbaar vervoer een echt alternatief worden voor iedereen. Wij kiezen daarom voor grootschalige investeringen in betaalbaar, fijnmazig en modern openbaar vervoer en voorrang voor fietsers en voetgangers.

Openbaar vervoer

Voor een stad als Rotterdam is een goed, veilig en betaalbaar openbaar vervoer cruciaal: zowel voor werkenden, jongeren en ouderen in de stad als voor toeristen van buiten. Niet alleen voor mensen die geen alternatief hebben om naar hun werk of school te gaan, boodschappen te doen of familie te bezoeken: ook voor mensen die normaal auto rijden moet het veel aantrekkelijker worden de auto vaker te laten staan. Op het openbaar vervoer moet niet worden bezuinigd: de dekkingsgraad en frequentie ervan moet juist flink worden uitgebreid, zowel overdag als 's nachts.

Een fijnmazig netwerk in de wijken is van belang, om te zorgen dat iedereen een halte met goede overstapmogelijkheden dicht in de buurt heeft. Daarom voerde de SP samen met bewoners actie voor de terugkeer van bus 77 in Charlois.

Het is goed dat het openbaar vervoer voor 65-plussers gratis is geworden. Dat moet structureel worden, maar vooral ook worden uitgebreid. Daarom wil de SP in stappen naar gratis openbaar stadsvervoer voor iedereen.

Al een aantal jaren vertoont de veiligheid in het openbaar vervoer een stijgende lijn. Het aantal incidenten is gedaald en met het plaatsen van tourniquets bij de metro is het aantal zwartrijders ook afgenomen. Wel heeft de RET op een aantal plaatsen te maken met buitensporig geweld en in de metro voelen mensen zich 's avonds niet op hun gemak.

Hoe kan het beter?

- In plaats van de A4 Midden-Delfland wil de SP verbetering van het snelle openbaar vervoer tussen Rotterdam, Den Haag en Amsterdam. Dat betekent: inzetten op snelle buslijnen, frequent treinverkeer en de Randstadrail. De A4 levert alleen voor een recordbedrag zeven kilometer extra file op.
- Het openbaar vervoer in de stad wordt in stappen gratis voor iedereen. Om te beginnen zouden jongeren tot 18 jaar en mensen rond het sociaal minimum gratis moeten kunnen reizen. Gratis openbaar vervoer moet in de hele stadsregio ingevoerd worden.
- In plaats van een lobby voor meer asfalt (A4-Noord, A4-Zuid) gaat Rotterdam stevig inzetten op rijksinvesteringen in het openbaar vervoer. De SP is voor een metroringlijn die de wijken verbindt, met als prioriteit een nieuwe metrolijn op Zuid.
- Tram, bus, metro en fastferry kunnen nog fijnmaziger routes afleggen dan ze nu doen. Dat is ook een kwestie van slim met het materieel omgaan: grote bussen, lange of meer trams in de spits, minibusjes in de stille uren. Deze minibusjes zouden zonder vaste opstapplaats langs een bepaalde route ook aangehouden moeten kunnen worden voor een rit. Bewoners moeten betrokken worden bij wijzigingen in het lijnnet.
- OV-infrastructuur wordt tegelijkertijd aangelegd met nieuwbouwprojecten. Dat betekent bijvoorbeeld:

als de nieuwe Kuip gebouwd wordt, dan dient de extra metrolijn tussen Zuidplein en Kralingse Zoom tegelijkertijd klaar te zijn.

- Het nachtnet wordt verfijnd en uitgebreid. De metro en tram gaan tot later doorrijden. De nachtbus gaat vaker en met kleiner materieel rijden. Om het gebruik te stimuleren worden de reguliere vervoersbewijzen geldig op de nachtbus.
- Naast grote OV-knooppunten moeten meer Park & Rides komen, vanwaar mensen tegen gereduceerd tarief naar de stad kunnen reizen.
- Al het RET-materieel en ook de bussen van andere vervoersmaatschappijen die onze stad aandoen moeten sneller dan nu op duurzame energie (brandstofcellen, elektriciteit of ethanol) rijden. De mogelijkheden voor het 'tanken' van deze energie moeten worden uitgebreid: ook automobilisten kunnen daar dan van profiteren.
- De RET neemt al veel maatregelen om de veiligheid in het openbaar vervoer te garanderen: bewakingscamera's, tourniquets, SOS-palen. De SP wil dat vooral meer menselijk toezicht wordt ingezet, met name in de metro en op stations.

Fietsers en wandelaars

Voor het milieu, voor de leefbaarheid van de stad, voor de gezondheid van Rotterdammers; er zijn vele redenen om fietsen en te wandelen aantrekkelijker te maken – al dan niet in combinatie met gebruik van het openbaar vervoer.

Hoe kan het beter?

- Het fietspadennet kan nog fors worden uitgebreid en een groot aantal fietspaden kan nog veel veiliger worden gemaakt.
- Het blijft toegestaan de fiets mee te nemen in de metro – als er plek voor is liefst ook in de spits. Het aantal stallingsplekken bij metro- en NS-stations wordt uitgebreid. Zolang er te weinig plekken zijn, worden fietsen niet door Stadstoezicht verwijderd.
- Ook het aantal stallingen in de binnenstad moet omhoog. In de oudere wijken kunnen buurtstallingen – al dan niet in combinatie met een fietsreparatiewerkplaats – uitkomst bieden tegen het gebrek aan stallingsruimte bij de mensen thuis.
- Wandel- en fietspaden dienen goed onderhouden te zijn, niet alleen in het stadscentrum, ook in de buitenwijk. Dat is niet alleen noodzakelijk voor gehandicapten en ouderen, maar ook validen doe je daar een groot plezier mee.
- Fietsen onder kinderen moet verder gestimuleerd worden: door verkeersles, en door fietsroutes veiliger en de directe omgeving van scholen fietsvriendelijker te maken.

Auto's

Ondanks de alternatieven zullen er auto's blijven rijden. Deze moeten dan wel goed kunnen doorstromen door de stad. Dat is beter voor het milieu dan stilstaan in de file. Nu rijdt nog veel verkeer dwars door het centrum: dat maakt bijvoorbeeld de Coolsingel een vieze, ongezellige racebaan. Met veel maatregelen – zoals de zogenaamde 'Park&Walk'-parkeergarages – wordt eerder meer verkeer naar het centrum getrokken dan minder. Die miljoenen kunnen beter naar het openbaar vervoer.

De landelijke overheid lijkt niet op te schieten met plannen om de maximumsnelheid op ringwegen in de

randstad verder te beperken. Een verlaging van de maximumsnelheid op onze gehele ring van 100 naar 80 kilometer per uur, verbetert de doorstroming en de luchtkwaliteit.

Ook zou de landelijke overheid meer maatregelen kunnen nemen om te stimuleren dat mensen hun oude vuile auto inruilen voor een schonere.

Ook de aanleg van de A13/16, die Overschie en Noord zou moeten ontlasten door een alternatieve route te bieden aan mensen die vanuit het zuiden richting Den Haag rijden, schiet niet op: de werkzaamheden staan nu gepland voor 2013.

Hoe kan het beter?

- Organiseer een jaarlijkse echt autovrije dag. Ondersteun op die dag overal in de stad activiteiten op straat en sluit het autoverkeer in het centrum geheel af. Geef Rotterdammers die dag vrij reizen met de RET. Geef ook het goede voorbeeld door alle auto's van gemeentelijke diensten te vervangen door wagens die rijden op duurzame energie.
- Blijf bij het Rijk aandringen op verlaging van de snelheid op de ring van 100 naar 80 kilometer per uur en de versnelde aanleg van de A13/16, een verbindingsweg tussen de A13 en de A16 langs de Doenkade en het Lage Bergse Bos. Ondertunneling van de weg in het bos en langs woonwijken is voor de SP een harde voorwaarde bij aanleg.
- Ondertunneling van meerdere wegen in de stad is een goede manier om stank en fijnstof uit de lucht te houden. Zo ontstaat bovenop de tunnels bovendien ruimte in de stad voor groen en speelplaatsen. Een aantal van die plannen voor ondertunneling bestaan: die kunnen uitgevoerd worden maar onderzocht moet worden welke wegen zich nog meer lenen voor ondertunneling.
- We investeren niet in garages als de Markthal- en Kruisplein-garages en andere parkeergarages in het centrum, maar in beter openbaar vervoer naar het centrum. Gezorgd moet worden voor voldoende plekken waar automobilisten van buiten de stad kunnen overstappen naar het openbaar vervoer of de fiets.
- De SP is geen tegenstander van betaald parkeren, maar vindt dat wijkbewoners en ondernemers in de wijk gratis mogen parkeren om ongelijkheid met wijken te voorkomen waar geen betaald parkeren is. Een parkeervergunning voor een tweede of derde auto per gezin zou wel (flink) meer moeten kosten. In oude wijken worden – waar dat kan – gratis parkeergarages gebouwd. In nieuwbouwwijken worden gemeenschappelijke ondergrondse parkeerplaatsen gebouwd die samen met de woning verkocht of verhuurd worden.
- De Coolsingel wordt autovrij van het Hofplein tot de Meent. Voor het Stadhuis ontstaat zo een nieuw Stadsplein. Ook voor andere delen van de stad moet verder bekeken worden of deze autovrij of autoluw gemaakt kunnen worden gemaakt kunnen worden.
- Het aantal punten waar duurzame energie 'getankt' kan worden moet – in een veel hoger tempo dan nu – worden uitgebreid. Elektriciteit, mits duurzaam opgewekt, is een betere alternatieve brandstof dan de hoog opgehemelde biodiesel.

Een levendige stad

Kunst en cultuur zijn de smaakmakers van de samenleving. De gemeentelijke overheid moet zorgen dat alle Rotterdammers bij kunst en cultuur aan hun trekken komen. Rotterdam moet een levendige, creatieve, uitdagende stad zijn en blijven.

Er is veel kunst en cultuur in een grote stad als Rotterdam. In de wijken, in buurthuizen, op scholen, in grote musea, in poptempels, in de Schouwburg. De laatste tien jaar is er een grote inhaalslag in Rotterdam gemaakt – vooral sinds 2001, toen Rotterdam Culturele Hoofdstad van Europa was. De laatste jaren zijn er weinig nieuwe initiatieven ontwikkeld en is er sprake van stagnatie en achteruitgang, zeker met betrekking tot de zogenaamde 'humuslaag', de broedplaatsen waar jonge mensen nieuwe vormen van cultuur ontdekken en verder ontwikkelen. Op cultureel gebied kunnen slechts topprestaties worden geleverd, als het kunstklimaat geworteld is in een zeer rijk en divers cultureel leven in heel Rotterdam.

Het gemeentebestuur heeft de grote podia en musea geprivatiseerd; bovendien zijn zij steeds afhankelijker geworden van sponsorgeld. Tegelijkertijd moesten de kleinere, al jaren onafhankelijke, kunstinstellingen zich als culturele ondernemer gaan gedragen. Op de valreep is er in 2008 voor cultuur tien miljoen euro per jaar bijgekomen tot 2012. Maar al in 2009 kondigt diezelfde gemeente bezuinigingen aan die er niet om liegen. En ook de sponsors trekken zich terug vanwege de economische crisis. Er moeten keuzes gemaakt worden: welke cultuur voor welke Rotterdammers heeft de steun van de gemeente het hardst nodig? De SP kiest daarbij voor de kunst en cultuur die zorgt dat ons culturele erfgoed in goede handen is en die brede lagen van de bevolking bereikt. Die zorgt dat niet allen de hoogopgeleide veelverdieners genieten van onze cultuurschatten, maar juist de tienduizenden jongeren en migranten daarmee laat kennismaken.

De afgelopen jaren heeft de SP veel acties gevoerd en gesteund voor het behoud van de zomerfestivals, voor Metropolis, Baroeg, Watt, Exit en Waterfront, en hebben we gezorgd dat er eindelijk een Popvisie ligt. Door het gehannes van het gemeentebestuur rond het Urban Culture Podium in de Maassilo is er veel geld en energie verloren gegaan. Een gevarieerd aanbod aan poppodia en een sterke popcultuur is belangrijk. De SP wil zorgen dat de Rotterdamse jongeren weer trots kunnen zijn op de concerten en het uitgaansleven in hun stad.

Hoe kan het beter?

- We willen het aantal Rotterdammers dat een museum of een theater bezoekt verdubbelen. Daarom maken we alle musea gratis voor jongeren tot 18 jaar, en op zondag gratis voor iedereen.
- Rotterdamse jongeren worden gestimuleerd ruim gebruik te maken van het aanbod van de SKVR, zowel binnen het onderwijs als in de buurtvoorzieningen. De tarieven van die cursussen moeten omlaag. Rotterdamse kunstenaars worden beter betrokken bij de culturele vorming in het onderwijs.
- Geen extra bezuinigingen op kunst en cultuur, maar een kritische afweging of de geboden kunst en cultuur ten goede komt aan Rotterdammers. De Lokale Cultuur Centra op wijkniveau bouwen we uit. Wijkbewoners worden betrokken bij de programmering in het wijkcentrum en kunst in de openbare ruimte. We steunen projecten die tot doel hebben met kunst maatschappelijke taboes te doorbreken en die de emancipatie bevorderen.
- We stimuleren een gevarieerd aanbod aan poppodia. De Popvisie moet opnieuw onder de loep, zeker op het gebied van huisvesting. Investeren in programma's en uitvoeringen is belangrijker dan in nieuwe gebouwen en verbouwingen. Er staan veel ruimtes – zoals Waterfront – leeg. Kleinere

podia moeten meer aandacht krijgen om het monopolie van WATT en de Maassilo te kunnen doorbreken.

- We geven ruimte voor vernieuwende en kleinere festivals in de binnenstad. Nieuwe culturele initiatieven en festivals zijn vaak leuker dan ieder jaar dezelfde massa-evenementen, zoals de Bavaria City Race.
- Het uitgaansleven in de Rotterdamse binnenstad wordt nieuw leven ingeblazen, bijvoorbeeld met ruimte voor nieuwe initiatieven op de Westblaak.
- Cafés moeten langer open kunnen zijn en gemakkelijker hun terras kunnen uitbreiden. Waar dat zonder overlast kan, zouden vrije sluitingstijden voor de horeca moeten gaan gelden.
- Nu zowel Cinerama als Lantaren/Venster als bioscoop uit de binnenstad verdwijnen, moet de gemeente aan de slag voor een kwalitatief goede bioscoop in de binnenstad van Rotterdam.
- Culturele broedplaatsen worden gestimuleerd. Zoals in Berlijn, Barcelona en Kopenhagen kunnen leegstaande en verwaarloosde panden worden gebruikt door kunstenaars en creatievelingen. De gemeente kan hen helpen met een opknapbeurt en vergunningen.
- Rotterdamse programmeurs, adviseurs en kunstenaars moeten een centrale rol spelen in Rotterdamse activiteiten, festivals, uitgaansleven en kunstprojecten.
- De Erasmus Universiteit zou een centrale plek moeten krijgen in de binnenstad van Rotterdam, met voorzieningen waar ook niet-studenten gebruik van kunnen maken: bijvoorbeeld rond het nieuwe Rotterdam Centraal.

Hoe gaan we onze plannen betalen?

Nederland is een rijk land en Rotterdam is een rijke gemeente, met veel arme inwoners. De gemeente is al vele jaren erg zuinig. Alle begrotingen waren sluitend. Veel aandelen in nutsbedrijven zijn verkocht. De reserves van de verschillende diensten zijn ruim gevuld.

Politiek is een kwestie van keuzes maken. Er is geld genoeg – het ligt er maar aan hoe je het wilt verdelen. De gemeente Rotterdam geeft elk jaar 3,5 miljard euro uit op haar begroting. Dat is erg veel geld. Voor nuttige zaken. Om wegen te onderhouden, bruggen te bouwen, trams te laten rijden, de straten te vegen, paspoorten te verstrekken, scholen te bouwen. Heel veel van dat geld wordt besteed aan salarissen van duizenden personeelsleden van de gemeente en anderen die nuttig werk voor de stad doen. Dat moet vooral zo blijven. Al mogen de salarissen aan de top wel wat omlaag om de lagere salarisschalen wat hoger te maken.

Maar er zijn ook veel zaken waar we het geld van de Rotterdammers anders en beter kunnen inzetten. Dus niet voor nog meer dure externe adviseurs (160 miljoen in 2008), terwijl we zelf voldoende deskundigheid in huis hebben. Niet voor bureaucratie en het eindeloos rondpompen van geld. Niet voor peperdure parkeergarages, 'blunderputten' (103 miljoen) of andere bodemloze prestigeprojecten waar de meeste Rotterdammers niets aan hebben. Niet alleen 50 miljoen per jaar voor veiligheid en repressie, maar ook geld om de jeugd te stimuleren weer mee te doen. En niet 200 miljoen om dure grond van projectontwikkelaars te kopen omdat zij het even moeilijk hebben vanwege de kredietcrisis.

Op allerlei terreinen heeft de gemeente geld over. Er zijn allerlei reservepotjes. Bijvoorbeeld het IFR, waarin de vele honderden miljoenen uit de verkoop van nutsbedrijven zijn gestort. Ruim 700 miljoen euro is daar apart gezet 'voor slechte tijden'. De crisis is een goed moment om een flink deel van dat geld te investeren in de sociale infrastructuur. Met de crisis als argument strooit de gemeente nu echter aan de ene kant met tientallen miljoenen richting projectontwikkelaars, terwijl er aan de sociale kant enorme bezuinigingen zijn aangekondigd.

Als het aan de SP ligt gaat de stofkam door de begrotingen van alle diensten, worden alle reservepotjes nog eens tegen het licht gehouden en worden megalomane plannen geschrapt. In totaal kan er gemakkelijk vijf procent – 175 miljoen – van de huidige gemeentebegroting worden omgebogen om daar gewone Rotterdammers van te laten profiteren. De gemeentebelastingen kunnen een stuk eerlijker worden gemaakt: door mensen met een duur huis wat meer te laten betalen en mensen die minder hebben wat minder.

Politiek is een kwestie van kiezen. Wij maken andere, betere keuzes voor Rotterdam. Wij kiezen voor de menselijke maat. Wij kiezen ervoor om de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen. Wij willen ervoor zorgen dat Rotterdam die bruisende stad blijft, waarin iedereen eerlijke kansen krijgt, veilig over straat kan, goed kan wonen en werken, zijn of haar kinderen kan laten opgroeien en kan genieten van het leven. We roepen iedereen die het eens is met die visie op Rotterdam op om op 3 maart SP te stemmen.

**EEN
NIEUWE
KOERS
VOOR ROTTERDAM**

**Een nieuwe koers voor Rotterdam!
Concept-verkiezingsprogramma van de SP Rotterdam
voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2010**

Samenstelling: Kevin Levie
Tekst: Theo Coşkun, Liesbeth Hoogenboom,
Leo de Kleijn, Kevin Levie,
Ineke Palm, Josine Strörmann
Met dank aan: Diederik Olders, Wiel Senden en Edwin de Voigt

© SP Rotterdam, 23 september 2009